

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Marci et Iohannis evangeliis editam -
Cod. Aug. pap. 6**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Super Iohannem; Cap. I

[urn:nbn:de:bsz:31-84699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84699)

hunc uisum
sublimitate illu
stratus ysaas
dixit. Vididimus
sedentem super
solium excelsum
et eleuatum et
plena erat do
mus maiestate
et eius et ca

q sub ipso erant replebant templum
Wmms Quis sit iste dñs qui uidetur et
euangelista iohes plenius distinxit qui ait
Hec dicit ysaas qm uidit gloriam eius
et locutus est de eo. haut dubium quom
ppm significet. **Blopa** Unde ex uerbis
istis matia huius euangely quod scdm io
hannem inscribitur designat. **Ex ceteris huius**
hystoria Alma em natiuitatem saluatoris
scdm carnem uel mattheus uel lucas da
scripserunt retiauit hic iohannes et
archologia atq ab ipso eius diuinitate
simul exordit. Que pars sine dubio
ipri uelud ex omni p pntia sua reserata e
Alcimus. Unde cu ambus diuine
stature paginis euangely excellat quia
quod lex et pphete futuris pcederent hic
complecti dicit euangelium. Inter ipos e
uangelizatores scriptores iohes emmet
in diuinarum mstrarum pfunditate. quia tpe
dñice ascensionis p amos lxx. ubi dei
absq admiculo scribendi usq ad ultima
et innotion tempora pcedit. Sed p
occasione dormitiam cu nerua pmitte
te de opilio redisset ephesum compulsus
ab epis asye de coetna pte diuinitate
ppri scripsit aduersus hereticos qui p
an mariam fuisse negabant. In mto
figura qtuor animalu aquile uolanti com
paratur qui uolat altius ceteris auibus et
plus radios uiruberatis aspiciat lumbus
Auga sup iohem Transcendit em iohes
omnia cacumina terrarum transcendit omnes
campos aeris transcendit omnes altitu
dines p doris transcendit omnes choros et
legiones angelorum. Nisi em transen
dit ista omnia que creata sunt no pueniret

ad eum p facta p omnia **Auga de can**
euani Quis intelligi datur si diligens
aditas tres euangelistas temporalia facta
dñi et dicta que ad informandos mores uite
pntis maxime ualere circa actiua uir
tutem fuisse versatos. iohem uo facta dñi
multo pauora narante. dicta uo eius p
scdm q tntatis uirtutem et uite eterne
felicitatem in sinuarent diligens et
libris consuetudinem in uirtute contemplatiua
quedandaz suaz mtenaoy p dcaoy q tenuit
p. Unde alia tria per que tres alij eua
geliste designant. sicut leo sicut homo sicut
uitulus in tria gradunt quia tres euan
geliste in hys maxime occupati sunt q p
mearne opatus est. et que pcepta mor
talis uite excedere carnem portanti bz
tradidit. At uero iohes sup infirmitate
nubila humane. uelud aquila uolat et
lucem in qmutabilis uirtutis acutissimas
atq firmissimas oculis cordis intuet. spaz
em maxime diuinitate dñi q pte est
equalis intendit eam q papue suo eua
gelio qntu homines suffice accidit amen
dare curauit. **Blopa**. potest igitur
euangelista iohes cu ysaas ppheta dicit
Vidi dñm sedentem sup solium excelsum
et eleuatum. In qntu acume uisus sui
ppm diuinitatis maiestate regnante
in spere que quide et in sui natura ex
celsa e. et sup omnia alia eleuata. Dicit
cua euangelista iohes domus plena
erat a maiestate eius. quia p ipm nar
rat omnia facta ee et suo luce omes hanc
in hunc mundu uenientes illustrari dicit
cua q ca q sub ipso erant replebant templum
Quia dicit ex verbis caro facta e et uidi
gloriam eius gloriam quasi unigenita apre
plem gte et uirtutis et q de plenitudine
eius nos omes accepimus. Sic igit pms
sa uerba matiaz huius euangely continet
In quo iohes dñm sedentem sup solium
excelsum in sinuata diuinitate ppm ond ee
et tram ab eius maiestate implexi ondit
du omnia p eius uirtutem in ee pducta
ostendit dñm omnia p eius uirtutem et
pprius p factis repleta et in fira eius

i. humanitatis mysteria templi .i. etiam
 replete docet dnm in sacramentis huius
 xpi et gratiam et glarias fidelibus remittit
Cr. 9 Quando igitur barbarus hic indi-
 sapulatus talia loquitur que nullus coram
 materia sunt hominum nouit inquam si hoc plura
 est. magnum miraculum est. Nunc autem cum
 his et aliud isto maius tribuit argumentum
 quod ad eos inspirata sunt et que dicitur huius
 homines audire et suadet omnibus per omne tempus
 Quis ergo non admirabitur habitantem in eo uir-
 tutem **Organus** Johannes interpretatur gra-
 dei. siue in quo est gratia uel cui donatum est
 Quia autem theologorum doctrina est ita abstru-
 dita sunt boni penetrare mysteria et sic
 humanis mentibus intrare **Capitulum**

In principio erat uerbum

Cr. 1 In omnibus aliis creaturis
 gradibus ab incarnatione marie
 bus. Iohannes transiitens in corpore
 naturam. aduocatus. augmen-
 tationem mox decerna nobis gra-
 narrat dicens In principio erat
 uerbum **Aug. 1. 1. 1. 1. 1.**
 Quod greca logos dicitur latine
 et uerbum et uerbum signat. Sed
 hoc loco melius uerbum interpretari
 ut significet non plura ad pre-
 ceptum sed ad illa etiam que per uer-
 bum facta sunt apertua potentia
 Pater autem et per nichil uilla fiat
 Pater uero dicitur **Aug. sup. 1. 1. 1.**
 Cotidie autem dicendo uerba uolue-
 runt nobis quia sonando et in-
 seculo uoluerunt. Est uerbum et
 ipse homo quod manet in uis. Na-
 sonus preedit ex ore. Est uerbum quod
 uere spiritualiter dicitur illud quod in-
 telligitur de sano non ipse sonus **Aug.**
1. 1. 1. 1. 1. Quisquis autem per
 telligare uerbum non solum antequam
 sonet. uerum etiam ante quam sonus eius
 uimagine cogitacione uoluerunt. iam
 potest uide per hoc speculum atque in hoc
 emigmate aliquod uerbi similitudinem
 de quo dicitur In principio erat
 uerbum **1. 1. 1. 1. 1.** et cum id quod
 sonus loquitur. ex ipse scilicet qua me-

moriam tenentur nascatur uerbum quod eiusmodi
 sit omnia eiusmodi est illa scilicet. de qua nascitur
 formata quippe cogitacio ab ea re qua sonus
 uerbum est quod in corde dicitur quod nec
 cum est nec latine nec lingue aliaque Sed cum id
 opus est in corpore quibus loquitur perferre notitiam
 aliquid signum quo significet assumit unde
 uerbum quod sonus sonat signum est uerbi quod
 mens licet cum magis ubi appetit nomen
 Nam illud quod fertur carnis ore uox ubi
 est uerbum quod et ipse dicitur propter illud a quo
 ut sonus appareret assumptum est **Basilius**
omelia Hoc autem uerbum non est humani uerbi
 Quomodo erat in principio humanum uerbum
 ultimo loco accipiente hominem generationis
 principium Non igitur in principio uerbum erat huma-
 num Sed nec angelorum quod omnis creatura
 in terra scilicet terminos est auctore of-
 fendi sumens principium Sed audi euange-
 lium decem ipsum enim uirginitatem dixit u-
 bium **Cr. 9** Si autem quis dixit au-
 pretermittens mox nobis de filio loquitur
 Quia ille quidem manifestus omnibus erat
 et si non ut pater sed ut deus uirginitatem
 aut ignorabat quod decenter eam que de
 isto est cognicionem confestim in micio studuit
 imponere huius qui nesciebant eum sed nec
 pretermittens huius que de filio sunt in omnibus
 tacuit propter hoc autem et uerbum uirginitatem
 et filius dei ut non passibilem quis estimet
 generationem prueniens ubi inuicem destruit
 primario sam suspiciorum et ex deo filium in pas-
 sibilem ascendens Sed uero uero uero est
 quia ea que sunt patris nobis debebat a-
 micitate non simpliciter uel cum uerbum
 dixit sed cum articulo adiecto autem
 ipsum separe Consuetudo enim est scripturam
 uba meta uocare leges dei et precepta huius
 autem ubi subit quod est hypostasis. ens.
 ex ipso prueniens in passibilem apertum **Bas.**
1. 1. 1. 1. 1. Quare igitur uerbum. Quia
 in passibilem natum est. quia est generatus
 ymago totum in se ipso generante demerens
 nichil inde separe quod nascitur de matre
 sua dissimile est illi uerbo dei quod natum
 est de patre contra Tale est autem et per dicitur
 de patris scilicet de patris sapientia est quod ex

sed in seipso perfectum existens **Aug⁹ 10 de**
trinitate Sicut enim sua natura illi spiritus dei. per
et in se uerbum quod nascitur de matris sua
dissimile est illi uerbo dei quod natus est
de patris essentia. Tale est autem de se dicendum
de patris sua de patris sapientia. Vel quod ex
pressius de patris sua de patre sapientia. Ver-
bum ergo dei patris unigenitus filius pater
per similes et equalis hoc est omnia quod pater
non tamen per. quia ipse filius ille pater.
ac per hoc non uerba omnia que nouit per
si et nosse de patre est sicut esset. **Maximus**
et esset ibi omnia est et ideo per sicut est non
est a filio ita nec nosse. **Proinde** tamen se ipsum
dicens pater genuit uerbum sibi esse
pater. Non enim se ipsum integre perfecte quod
dixisset si aliquid in se aut amplius esset
in eius uerbo quod uenimus esse ut in se
illi simile quod sit eadem dissimile non pige-
at in tueri. **Et** enim illud mentis me quod
formabile non dicitur formatum quiddam mentis
me quod hac atque hac uolubili quadam
macione uacantem in anobis me hac me
illud. sicut in uentis fuit uel occurrerit cogi-
tatione et tunc sit omnia uerbum quod illud quod
nos diximus uolubili macione uacantem ad
id quod formam puenit atque inde formatum
eius omnidam similitudine capiens ut
quod res que facit sit eadem cogitetur. Quis
non uideat quanta sit hic dissimilitudo ab
illo uerbo dei quod in forma dei sit ut
non ante fuit formabile postquam formatum
non aliquid possit esse in forma sed sit forma
simplex et simpliciter equalis ei de quo est
Quia propter ita dicitur illud dei uerbum ut
dei cogitatio non dicitur. ne aliquid esse
quasi uolubile esse dicitur in deo. quod ne
habeat me accipiat formam ut uerbum sit
eam quod possit amittere atque in formam quod
non uoluntate **Aug⁹ de uerbis dei**. **Et**
enim uerbum dei forma quodam non for-
ta sed forma omnia formam. forma inimitabi-
lis sine lapsu sine defectu sine tempe si-
ne loco superans omnia existens in omnibus
et fundamentum quoddam in quo sunt et
sustentantur in quo sunt **Basilius** hanc et
uerbum meum exiliis diuini ubi similitudine
quodam. Nam in me uerbum tacam declaratur

mentis generat. **Alue** namque mente generat
ea uerbo perfectum. **Et** quidem car in me quasi
fons quiddam est uerbum uero placid quiddam ri-
uulus emanans. **Cryst⁹**. **Considera** eadem in
euangelista prudentiam spiritalem. Nouerat
homines id quod antiquius est et quod est ante
omnia maxime honorantes et panentes deum
propter hoc primum dicit principium. In principio
quod erat uerbum **Origenes**. **Plura** autem sunt
significata ab hoc nomine principio. **Et** enim
principium sicut ita et longitudo secundum
illud. In loca boni ita et uisus operatur. **Et**
enim principium ut generatur in iuxta illud hoc
est preceptum creaturæ dei. **Sed** et deum non
enormiter asseret aliquis omnia principium. **Illud**
enim ex quo sicut ex piante materia alia fuit
principium est pater eos qui credunt illud
ingentem. **Et** eadem principium secundum spiritum sic
ex ipso principio car est qui secundum imaginem
dei formati sunt. **Et** eadem principium dupliciter
secundum illud. **Cum** debetis esse in gratia propter
tempus. uisum indigetis ut decessum que
sunt elementa exordij formam dei. **Duplex**
vero est documenta principium hoc quidem uerbum
hoc uerbum ad nos ut si dicitur. **In** car
sapientia fore. **Natura** quidem propria manent
sapientia et uerbum carum factum est. **Tot** igitur
significatis ad primum nobis de principio ac-
tenabimus primum accipi. **uelud** ex quo quod est
agens. **Conditor** enim spiritus est uelud primum
secundum quod sapientia est ut uerbum in principio. **i.**
in sapientia sit. **Plura** enim bona de saluatore
dei. **uelud** igitur uerbum in uerbo est. **per** uerbum
in principio. **i.** in sapientia erat. **Considera** uerbum
si possibile est et secundum hoc significatum ac-
cipe nos principium primum secundum sapientiam et ex
empla que in car sunt fuit omnia uel qua
principium filij patris est et principium creaturæ
et omnia enati. **Illud** in principio erat uerbum.
uerbum filium intelligas in principio. **i.** in
patre dicitur fore **Aug⁹ 10 de** **determine** aut
in principio sit dicitur est de se dicitur.
ante omnia **Basilius**. **Pudic** enim spiritus sit
suauis quosdam in uidentes glorie conge-
ma que preterent sapientia ad subilione
auditorum. **Quia** si genus est non erat
et antequam genus esset non erat. **Ne** igitur
talia garrire possimant spiritus sit aut. **In**

pñcipio erat ubi **Hylarius** Transcūt
 tempora transcendit scula tollit cates
 Pone aliquid quod voles tue opinionem pñ
 tipu non tenes tempore. Erat em vnde
 tractatur **Crisp.** Dicit aut quis ai stat
 t nau scab lino videt civitates et portu
 ai vero cu aliquis in modu pelagi duxit
 apridibus quidem de pñcipio facit no tamen
 alicubi designt et **scab** oculu. Ita civitan
 hic sup omem nos ducens creatura supe
 sim dimitte oculis non dant supped aliq
 finem ad supra hor em pñcipio erat
 semper et in finite cendi significat est
Aug. de vrbis dm. Sed dicit p filius e
 natus est. Hoc fatemur. Admugit deinde
 Si natus e pñ filio erat pñ antequam
 ei filius nasceret. Hoc respicit fides.
 Ergo ait. Nam accide michi. quomodo et fi
 lius nati potuit pñ ut coeuis eet ei aq
 natus est. Post pñ em natus filius
 patri. utiq morituro successit. Similitu
 dines adhibent de creaturis et nobis la
 borandu e ut et nos nuemama similitudi
 nes caru vrbis quas astruimus. Sed quid pas
 sima creatura invenire coetm qñ mce
 atura nil invenimus etm. Si p possunt
 hic inveniri hic duo coeva generans et
 generatq ibi intelligamus etia qñ quid
 sapia dicta e in scripturis candor lucas
 ceterne. dicta e ymago pñ hinc capiad
 similitudinem ut in demama coeva ex
 quibus intelligamus coetm. Nemo aut du
 bitat q splendor de igne exiit. Ponamus
 ergo ignem pñ. illius splendoris. mox qd
 ut luceat attendere. simul cu igne et splen
 dor exiit. Da michi hic ignem sine splen
 dore et credo tibi pñ sine filio fuisse. yma
 go existit de speculo hominis in tuentis speculo.
 Existit ymago mox ut aspectu exiterit.
 Sed ille qui inspicit erat anteq accederet
 ad pñ speculu. Ponamus ergo aliquid natu
 sup aq. vel vrgulu aut herbam. Nomen cu
 ymagine sua nascit. Si em semp eet vir
 gulu. semp eet et ymago de vrgulo.
 Et aut de alio e vnaq natu e. pñ ergo pñ
 ee generans et semp cu illo quod de illo natu
 e. Sed dicit aliquis. Ecce intellexi etm
 pñ. coetm filiu. En sicut effusum splen
 dorem mng igne lucentem aut sicut effu
 sam ymaginem mng q vrgulu existentem

dicimus Non. Sed equalitas amodo est
 Non credo aut. Quia no invenisti similitu
 dinem fortassis aut invenimus mceatm quo
 intelligamus filiu et coetm pñ et nequa mi
 nozem. Sed non illud possimus invenire i vno
 gñe similitudini. Invenimus ergo gñe vni
 vnde ipi dant similitudines et alim. Vnde
 nos dedimus. Dederunt illi similitudines ex
 hys que pcedunt tempore ab eis aqmbus
 nascunt. Sicut homo de homine. Sed tamen
 homo et homo eussu sube. Laudamus ergo
 Tanta naturae equalitatem na deest qua
 litas temporis. In illo aut gñe similitudini q
 nos dedimus de splendore ignis et de ymagi
 ne vrguli equalitate no invenimus in vno
 coetm. Totid ergo ibi quod hic exptibz
 singulis et rebus singulis invenit et no h
 pñ q mceaturis totu invenio sed tamq
 mceaturis **Ex gestis canali qñe smi pñ**
 alicubi quidem filiu ai appellat pñ
 alicubi aut ubi nominat alicubi luce
 splendorem vocat scriptura divina singla
 horu nomina de illo dicens ut intelligas
 ea que de xpo dicit et tunc blasphemiam
 Quia em tuus filius eius tibi nature pñ
 volens fmo ostende amam subaz patris
 et filii. dicit filiu pñ qui ex eo natus
 est vngentus. Deinde qñ natus
 et filius apud nos ostentatm pñebit
 passionis id q hinc filiu appellat et
 verba impassibilitatem natiuitatis aq
 noie isto demans. Sed qñ pñ quispia
 factus ut homo indubitanter semor suo
 filio dematur nec hoc ipm coetm de
 diuina na putare splendorem vocat
 vngentus pñ. Splendor em nascitur
 quidem ex sole no aut intelligit sole
 postior. Existere ergo semp pñ filiu
 splendor tibi demiat impassibilitate
 natiuitatis ondat ubi. coevalitatem
 vñ filii nomen in smuct. **Crisostomus**
 Sed dicit illi qñ hoc. i. in pñcipio no
 coetm tatem ondit simpliciter. Et em et
 de celo isaid et de terra dictu e. In pñ
 inquit fecit deus celu et tra. Sed
 quid gñe hñ. erat ad feat. Sicut ei
 quod est ai de homine quidem dicit
 pñ ipus signat solm. ai aut de deo
 id quod est semp et etnaliter. ita et

erat deum quod non cum dicitur natura p-
titu significat tempus cum autem de deo eter-
nitatem ostendit **Origenes in smel** Sim-
on ubi duplicem habet signem aliquam et
tempales motus secundum analogiam aliorum
verborum declarat. Aliquam subam unquam
rei de qua predicat sine ullo tempore mo-
tu designat. Ideo et substantiuum vocat
Hylarius in 1o de trinitate Respice igitur
ad modum intellige quid deo scriptum
est. In principio fecit deus celum et terra
fit ergo in principio quod creatur et etates
continent quod in principio continentur ut fieret
Pristator autem illiusmodi mdoctus liber a spe
soluatis a seculis est. Vnde ante principium
erat enim quod non post in tempore aliquo
concludit ut cepit quod erat passus in prin-
cipio quod fiebat. **Augustinus** Contra eos autem
qui pro tempore natiuitate dicebant pro
non semper fuisse inceptum de eternitate uerbi
dicens. In principio erat uerbum **Origenes**
Quia maxime dei hoc est spiritus eterni
et sine principio esse habet primum posuit.
Deinde neque audiens. In principio autem
ingemtu uerbum dicitur confessum hoc re-
mouit dicens. Et uerbum erat apud deum
Hylarius in 1o de trinitate Sine prin-
cipio enim est apud deum et qui ab est a
tempore non ab est ab auctore **Basilus**
Pater huius dicit propter blasphemantes quod
non erat ubi ergo erat uerbum. Non
in loco creaturabilia continentur. Sed ubi
erat apud deum. Nam pro loco neque filius
trinitatis aliqua continentur **Origenes**
Vnde etiam est inducit quod ubi dicitur ad ali-
quos sancti puta ad osce uel ysaia aut
Ieremia ad deum uero non sic quasi prius
non ens apud ipsum. Ergo igitur quod uigiter
emico dicit. Et ubi erat apud deum
quia nec apud deum apud seipsum est **Origenes**
Non etiam dixit in deo erat sed apud deum
erat enim que secundum hypostasim eius eterni
nobis ostendens **Theophilus** Vnde etiam
michi quod sabellius ex hoc dicto subripit
est ipse enim dicebat quod pater et filius et
spiritus sanctus una est persona quod aliqui ut pr-
apparuit aliqui ut filius aliqui ut spiritus
sanctus manifeste id confirmat ex hoc uerbo

Et ubi erat apud deum hinc enim euangelista
aliter declarat filium alium deum scilicet primum **Hylarius**
in 1o de trinitate Dicitur uerbum passus est
uocis est enuntiatio negotiorum et eloquium co-
gnitum. hoc ubi in principio apud deum erat
quia sermo cogitatus eternus est cum qui co-
gitat sit eternus. Sed quomodo in principio erat
quod neque ante tempus neque post tempus est.
Beneficio an uel ipso esse possit in tempore
loquentium enim sermo neque est antequam loquatur
et non locuti erunt non erit. In eo autem ipso
quod loquitur dum finit iam non erit id unde
reperit. Sed si sciamus primum rudis audi-
tor admittens. In principio erat uerbum. De
sequenti quod queris. Et ubi erat apud
deum. Numquid audieris in deo ut sermone
recondite cogitationis accipere aut sefellat
Iohannem. quid esset motus in tempore et adesse.
Id enim quod in principio erat non male esse
sed ad alio predicat. Statim igitur ubi et
nomen expecta. dicit namque. Et deus erat
uerbum. Ergo pro passus uocis et cogita-
tione eloquium. uerbum habet res est. non passus
natura. non sermo. deus non in amas est.
Hylarius in 1o de trinitate Simplex autem in-
cipit et caret offendiculo affectionis ali-
ene. Admoysen dicitur et dedit te deum pha-
raon. Sed iniquum non adiecta nominis
causa est cum dicitur pharaon. Moyses et
pharaon deus datus est. Iam tunc. dimi-
oratur dum primum dum medetur. Et aliud est
deum dari aliud deum esse. omnino quoque et
aliud amittit ubi dixi. Dy quod. Et
in eo indulta nominis significatio est. et
ubi refert. Ego dixi loquentis passus
est sermo quod rei nomen. Cum autem audio
Et deus erat ubi. non dicitur solus audio
uerbum sed deum et intelligo quod deus
est **Basilus** Sic igitur concludens cau-
sam blasphemantium querentium quid
est ubi. Respondet. Et deus erat ubi.
Theophilus Vel aliter ostendit. Postquam
uerbum erat apud deum manifestum est quod
due persone erant. Quis una natura dua-
bus existat. Unde dicitur. Et deus erat
uerbum. Ita ut una natura sit pater et
filius cum sit una deitas **Origenes** Adiectum
etiam querendum in eo quod sit ad prophetas illius

erat prophetas p[ro]p[ri]e late apud deu[m] vero e[st] v[er]bum obtinens ab eo q[uo]d p[er] deum unde p[ro]locuit h[oc] quod e[st] v[er]bu[m] erat apud deu[m] et quod e[st] deus erat v[er]bu[m] **Crisostomus** Et non ut plato hoc quidem intellecto quodam hoc no[n] dicit mundi e[st] dicens hoc e[st] p[ro]p[ri]e sunt aduina natura. Sed dicit p[ater] fu[er]it articuli adicatione dicitur e[st] de[us] filius aut sine hoc Quid igit[ur] aptus dicit magis dei et saluatoris d[omi]ni n[ost]ri ih[esu] x[risti] Et rursum q[ui] e[st] super omnia deus Sed et romans scribens dicit Gra[n]tibus et pax ad eo p[ro]p[ri]e sine adicatione articuli Alit[er] q[uo]d sup[er]fluit erat hic appone[n]s q[ui]nque sup[er] ad lectum Non igit[ur] e[st] et si no[n] e[st] adiectus filio articulus p[ro]p[ter] hoc filius minor e[st] deus **Hilarius 4o de trinitate**. Quia dixerat deus erat v[er]bu[m] t[er]cipido m[er]ito et me in solens sermo q[ui] mouit cu[m] v[er]bu[m] de[us] p[ro]p[ri]e m[er]ita uerit Sed ne hoc alia t[er]cipitacione mod[er]o p[ro]p[ri]e reddi sacramenti tanta p[ro]p[ri]e dispensacione et refert ad v[er]bu[m] omnia sine adiectio[n]e sine t[er]p[er] dicens h[oc] erat in p[ro]p[ri]e apud deu[m] Apud v[er]bu[m] m[er]ita de[us] ex quo ip[s]e omnis v[er]bu[m] gentis e[st] p[ro]p[ri]e **Theophilus** Et rursum **Et** suspicio dyabolica aliquos q[ui]ntabaret ne forte cu[m] v[er]bu[m] de[us] sic in s[er]u[er]it cont[ra] p[ro]p[ri]e ut aliqui fabulant[ur] gentiliu[m] et p[ro]p[ri]e ap[er]te fuit ip[s]i p[ro]p[ri]e contrarius dicit hoc erat in p[ro]p[ri]e apud deu[m] q[uo]d d[icit] hoc dei v[er]bu[m] in qua ad eo ex p[ro]p[ri]e **Crisostomus** V[er]bu[m] audiens. In p[ro]p[ri]e erat v[er]bu[m] e[st] t[er]m[in]u[m] quidem e[st] m[er]ita e[st] p[ro]p[ri]e vero spacio alio p[ro]p[ri]e uitam suscipias induit. hoc erat in p[ro]p[ri]e apud deu[m] Non e[st] fuit conq[ui]d solentur ab illo sed semp[er] deus apud deu[m] erat Vel qua[m] dixerat deus erat v[er]bu[m] ut non e[st] m[er]ita quis immorem e[st] deitatem filij confestim cognoscitua q[ui]e deitatis p[ro]p[ri]e et e[st] m[er]ita assimens cu[m] dicit hoc erat in p[ro]p[ri]e apud deu[m]. Et quod factu[m] e[st] adiciens. Omnia p[er] ip[s]u[m] facta s[un]t **Origenes** Vel aliter Postquam p[ro]p[ri]e tres p[ro]p[ri]e euangelista resimul[iter] tra[n]s in v[er]bu[m] dicens. Hoc erat in p[ro]p[ri]e apud deu[m]. In p[ro]p[ri]e e[st] h[oc] d[omi]ni d[omi]ni in quo erat v[er]bu[m]. qua[m] p[ro]p[ri]e in p[ro]p[ri]e apud que. qua[m] apud deu[m]

In terra quid erat v[er]bu[m] p[ro]p[ri]e hoc q[uo]d dicit h[oc] et colligens m[er]ita q[ui]am. hoc q[uo]d e[st] in p[ro]p[ri]e erat v[er]bu[m] et v[er]bu[m] erat apud deu[m] et deus erat v[er]bu[m] dicit hoc erat in p[ro]p[ri]e apud deu[m]. Quia aut[em] quis. Cur no[n] dicitur. In p[ro]p[ri]e erat v[er]bu[m] de[us] et v[er]bu[m] de[us] erat apud deu[m]. et deus erat v[er]bu[m] de[us] Quiaque aut[em] v[er]bu[m] e[st] v[er]bu[m] factu[m] palam e[st] f[er]re et d[omi]ni eius q[uo]d e[st] sapia v[er]bu[m] e[st] Sed p[ro]p[ri]e vna et sapia vna v[er]bu[m] quod quod v[er]bu[m] e[st] et sapia e[st] p[ro]p[ri]e pandit e[st] h[oc] qui susceptibiles s[un]t v[er]bu[m] p[ro]p[ri]e erit. Ne hoc dicitur m[er]ita v[er]bu[m] d[omi]ni fore sed v[er]bu[m] v[er]bu[m] e[st] m[er]ita h[oc] vocabuli de[us] h[oc] quod ioh[ann]es mapoc d[icit] Et erat nome[n] eius v[er]bu[m] de[us] **Alchimus** Quater aut[em] p[ro]p[ri]e substantiu[m] v[er]bu[m] erat ut intelligere omnia t[er]p[er] p[ro]p[ri]e coet[er]na de[us] p[ro]p[ri]e v[er]bu[m]. Omnia p[er] ip[s]u[m] et **Alchimus** Postquam dicit de natura filij de op[er]e eius subigit dicit ad v[er]bu[m] p[ro]p[ri]e facta s[un]t q[uo]d quicquid e[st] sive in sub[er] sive taliqua alia p[ro]p[ri]e **Hilarius 4o de trinitate**. Vel aliter erat quidem v[er]bu[m] in p[ro]p[ri]e sed potuit no[n] e[st] ante p[ro]p[ri]e. Sed quid ille ad v[er]bu[m] p[ro]p[ri]e facta s[un]t. In s[er]u[er]it e[st] p[ro]p[ri]e s[un]t om[n]ia quod factu[m] e[st] et cu[m] ab eo s[un]t omnia et t[er]p[er] ab eo **Crisostomus** Moyses quidem inapiens v[er]bu[m] testam[en]ti de sensibilibus nobis loquit[ur] et hoc iniat p[ro]p[ri]e multa In p[ro]p[ri]e e[st] ait fecit deus celu[m] et terram demde induit q[ui] et lux facta e[st] et firmam[en]ta et stellas nae et g[ra]ua aulul Euangelista no[n] hoc omnia excedens mo[n] illo comprehendit ut cogita audiatibus adactorem festinas matam totu[m] hunc lib[er] in p[ro]p[ri]e no[n] de op[er]ibus sed de **Origenes** dicitur **Aug[ustinus] super gen[esim] ad luc[am]**. Cum en[im] dicit[ur] ad v[er]bu[m] p[ro]p[ri]e facta s[un]t. satis v[er]bu[m] et lux p[ro]p[ri]e facta s[un]t dicit deus fiat lux et s[un]t de calis. Et si ita e[st] et t[er]m[in]u[m] e[st] q[uo]d ait deus fiat lux qua[m] v[er]bu[m] de[us] apud deu[m] p[ro]p[ri]e coet[er]na e[st] quauis creatura temporalis facta s[un]t Cum en[im] v[er]ba s[un]t t[er]m[in]u[m] cu[m] dicitur q[uo]d et alij et t[er]m[in]u[m] tamen e[st] in v[er]bu[m] de[us] q[ui] aliquid.

rei debeat et tunc sit qm debuisse fieri in
uocabo dei illa. est in quo no est qm et aliquid
qm tota illud ubi et tunc est **Augu**
sup iohem. Quomodo igitur pl fieri ut ubi
dei factum sit qm deus p ubi fecit omnia
Sed et ipm ubi factum e per quod a
lud ubi factum est. Et hoc dicitur quia
e ubi ubi p quod factum e illud ipm de
eo ego unigenitum filium dei. Si aut no dicit
uerbum dei ede no facit ubi per
quod facta s omnia. **Augu pmo de trinitate**.
Et si facta non est. creatura non est. Si
aut creatura non est causa cu pro subo e
omnis em subo que deus no est crea
ta est et que creatura non e deus est.
Theophi Solent aut arriam dicere.
q stant p seruum ostiu si diam q p or
ganu sic et p filiu amia facta fuisse di
citur. Non q ipse sit factor sed organu
et sic factura aut filiu tamq factu ad
hoc ut p ai amia fiant. Nos aut ad
huc fidei mendicij simplicitat expon
demus. Si em ut dicitur p creasset
ad huc filiu ut eo tamq organo ulet
uideretur q m honorabilior sit filius quod
que facta s. Sicut ea que p seccia s
facta ipso organo existunt. Nam ser
ua ppter amia facta e sic et ppter uel
q facta sunt ut aut p creauit filiu
tamq ubi debeat deus creatura creare
nequaq filiu pduxisset. Quod hys ubi
in samis sed aut auare no dixit
q amia ubi fecit sed usus e hac ipse
p. Ne filiu ingemiat intelliges et
sine principio et dei condicem **Crisp**
Sed si ppositio per gubnat te et qro
in scriptura q ipm ubi omnia facit au
di dauid. Inuas tu dno tra fundasti
et opera manuu tuaru s cali. Et at
hoc de unigenito dixit. addytes ab aplo
utente hoc ubi mpla ad hebos de fi
lio. Si uero de pro h e p p hccam dixit
s dicit. paula uero filiu adaptasse.
idem sit inestus. Nam em filio id que
mte dixisset nisi uehement consideret
qm que s dignitatis co honorabilia s

uere. Si quis per. ppositio subiectum t
aliquid uidet. inducere tur paulus ad de
pre ponit fidelis inquit deus p que voca
ti sumus in peccatam filij eius. Et tunc paulus
apostolus p voluntatem dei **Ougen** Graue
erat magis valentius dicens ubi e qm
dane creaturis pstat eam condicem. Sed
si sic se h e uitas re s put ipse intelligit
ipse dicit scriptu fore p creatorem omnia
constitue aubo. Non aut eone p uida
creatore. Et non est magis cu dicit omnia
p ipm facta s. illa omnia pta dicitur et
que amays dicta s quoment induat.
Et sine ipso factu e nichil. Sine uisibile
quid siue intelligibile. Vel aliter. Ne
hoc q dixit omnia p ipm facta s. de
signis nre supras dicit de quibus reliqui
euangelista locuti s induat. Et sine
ipso factu e nichil **hilarius** vel aliter
dicit. Omnia p omnia facta s. No h e
modu ingemius qui facta a nemine
est. Et ipse gemius abymato reddidit
auctorem cu scia p fessus e dicens. Si
ne ipso factu e nichil. Cui em nichil
sine eo intelligo. non ce pta quia alius
e per que alius sine quo no **Ougen** **100**
vel aliter. Ne existimatus ea q p ubi facta
sint p se existere nra no pnta aubo aut
Et sine ipso factu e nichil. hoc e nichil
factu e extra ipm q ipse ambit aia
q suans ea. **Augu de pibz nom et uo t q**
vel dicens. Sine ipso factu e nichil nil
lo mo ipam factu e et supical debere
doant. Quis em pe dia ipse e factu
ra cu nichil dicat. deus sine ipso factu
Ougen **1003** vel aliter. Si omnia per
uicibu facta s de nro eod om e malicia
et totus fluxus peccati et hoc p ubi
facta s quod e falsum. Quid igit ad
significata nichil et non eius. vni sunt
videt aut apostolus non enca pua dicitur
Vocat inquit deus ea que no s tamqu
ea q s. tota q piamtas nichil dicat
du absq ubi facta est **Augu** **si iohem**
peccatu em no p ipm factu e et mani s

1003

sum est quia peccatū nihil est et n^o
 fuit hōmīnē tū peccant. et ydolu nō p
 ūbum factū ē. hē quiddā fōmā quādam
 hūmānā et ipē homo p ūbū factū ē. Sed
 fōmā hōmīnē ydolo nō p ūbū facta ē. Sed
 tū est em fōmā quia nihil est ydolu.
 gō ista nō sūt facta p ūbū. Sed quōcūq;
 facta sūt naturalitē dōmīnā nātā rōp omīs
 nō creatā ab angelo usq; ad dōmīnū **Origenē**
 Valentīnū autē excludit ab omnibus p ūbū
 factis. que sūt mīsericordīa facta q̄ cecidit
 an ūbū exīstīssē pter euidenciā loquēns
 Si quidem que pīntīnt ab eo dīuina re
 mouent ab omīb; Que autē uelud ipē pu
 tat pōntus dēscendit. pter dīcīt omīa
 Quidam eadē falsū p dīabolū nō cō cre
 atūm dei Inq̄ntū of em dīas ē creatā
 dei non est. It autē au accidit cō dīabo
 lūm dīuina est creatā. At p dīcīm; ho
 mīnā creatā dei non esse qui tamē rōp
 q̄ homo ē creatā dei est **Augo de natū**
in bōm. Non sūt ergo audienda delīra
 menta hōmīnū qui nihil hoc loco aliquid
 tollendū putant q̄ ipm nihil in fine
 sine pōntū ē. Nec intelligunt nihil
 cer esse utū dīcīt. Sine ipō nihil factū
 est. An sine ipō factū ē nihil. **Origenē**
 Si autē accipiat uerbum p eo quod r̄quol;
 hōmīnē est. quia et ipm in sūm est culū;
 ab eo q̄ mīpīnāto erat ūbū eadē sine hoc
 ūbū nihil dīmittīm; simplicitē accipiendo q̄
 dīcīt nihil dīcīt em aptū q̄ sine lege pec
 catū mōtūū erat. Aduēniente uō peccato
 mandātū r̄cipit sūt em r̄pūcīt peccatū
 lege nō exōntē. sed nec peccatū sūt nō
 exōntē ūbū. quia dōg dīcīt. Si nō uenīssim;
 et q̄sem illis laque; peccatū nō hēnt.
 Quēlib; em opīfīcīo dēfīcīt uolenti dare
 rēspōnsūm de cōmīe dīcīt ūbū pīntē ac mīdī
 tante quid ē. agendū nō obēdit que dīcīt
 nec p̄ hē mīculpandū ē ūbū p̄cūt nec
 mīgī p̄cūt dīscīplīnā nō remanēt locus
 opīfīcīōm dīscīplīnā delīnq̄tī. uelud dēq;
 norāntīa dōmīnā ergo p ūbū facta sūt
 non solum nātā sed eadē q̄ r̄onālib; sūt
¶ Quod factū est. Beda. Quā e
 uāngelīstā amēs creatūm dīxīt factū
 p ūbūm ne quis forte rēddēt mīrābilēm
 eīus uolūtātēm p̄ qui subito uellet factū

creatūm quā ab cōno mīgī an fīcīssēt idē
 dōctōrē cōmīnē factū quidem creatūm t̄ ipē
 sed mēnīa creatūm sūpīā q̄n et p̄cōe creatūm
 semp fūssē dīssīntīā. Vndē dīcīt. Q̄ factū ē
 m ipō utā erat **Augo sup Iohēm** p̄t autē
 sūt p̄cūtārī. Q̄ factū ē mīllo. Et postea
 dīcīt. Vīcā erat ergo totū vīcā est.
 p̄ sūt p̄mīcīa uerūm; Quid em mīllo factū ē
 ipō em ē sūpīā dei. Et dīcīt m p̄ salmo oīa
 t̄ sūpīā fīcīssē. ad mīā r̄gīt sūt p̄ illū. Ita
 mīllo factū sūt. Si ergo quid mīllo factū
 est utā est et t̄rā vīcā est et lapis utā
 est. Inhonestū ē sūt mīllīgērē. ne
 nobīs subrēpat p̄cūtā. māmēdōr et dīcīt
 quā hē utām lapis et hē vīcā p̄rīcēs
 Solent em ista delīrāntēs dīcīt. Et cō
 rēp̄tēns fīcīt et rēp̄lī. quāsi de sūpīntī
 p̄ferunt dīcētēs. ut quid dīcīt q̄. Q̄
 factū mīllo vīcā erat p̄mīcīa ergo sūt
 Quid factū ē. It sūt sūbdīstīngūt. et
 de mīde mīfer. In ipō utā erat. facta em
 est t̄rā. sed ipā t̄rā que facta ē nō est
 utā. Est autē mīpā sūpīā dei p̄mīcīa. t̄
 quōdā quā t̄rā facta est. hēc utā est.
 Sicut archā t̄mī op̄tē non ē utā archā
 m arte vīcā ē quā vīcūt ad artīfīcē
 Sic ergo quā sūpīā dā p̄ quā facta
 sūt omīa sūt m arte m q̄mīcīa. omīa q̄ sūt
 p̄pīam artem. Sed quid factū ē utā ē
 mīllo **Origenē m omīe** p̄t autē et hīc
 sūbdīstīngūt sine exōntē. Q̄ factū est
 m ipō. Et postea dīcīt. Vīcā erat. ut
 sūt p̄ntīlī dōmīnā que p̄ ipm et m ipō
 facta sūt et vīcā sūt. Erant em hōc
 ē m ipō sūbdīstīntē. causalitē p̄cūt quā sūt
 m sēncīpīe effectīue. Sed si queris quō
 et quā t̄rā omīa que p ūbūm facta sūt
 t̄ q̄ vīcā et vīcā sūt et causalitē
 sūbdīstīntē. Accipe ex eplā creatūm nātā
 Cōspīcīt quō amī rōp quōs et mīdīb; q̄
 sēnsībīlīs glōbōsītās cōmplexīōnīe causē
 sūmīl et vīcā mīcīa mīcīa sūt qui est
 mīcīa mīdī. hūmānā sūbdīstīntē quōmō
 mīcīa sūt hērbōr et fructūm m sūmīlīs
 sūmīlīs sūmīl q̄mīcīa quōmō mīcīa sūt
 rēgūle m arte artīstīcā vīcā sūt et m ad
 dīssōnāntē vīcā. p̄ mīcīa sūt hūmānā

nus in uno puncto vni subsistat. Et hinc
naturalia p[ro]p[ri]e exempla ex quib[us] ex quib[us]
velud p[ro]p[ri]e et hinc p[ro]p[ri]e pot[er]it arguere
verbi mentis acie in p[ro]p[ri]e et hinc datur
humanis v[er]bis uideri quod am[er]it q[ui] p[ro]p[ri]e
facta sunt in ip[s]o vni[us] et facta sunt **h[ic]**
laruis vel aliter p[er] legi. In eo em[en] q[ui] d[icitur]
rebat. Sine eo factum e[st] nichil. Possit
aliquis p[ro]p[ri]e d[icitur] q[ui]d aliquid p[ro]p[ri]e
factum. quod tamen no[n] sit sine eo factu[m]
et si aliquid p[ro]p[ri]e licet non sine eo. ita
non p[er] e[um] am[er]it. aliud e[st] fuisse aliud m[er]e
m[er]e facere. Enarrat ergo euangelysta
quod non sine eo factu[m] sit dicens. Quod fac-
tum e[st] in eo. hoc igit[ur] non sine eo quod
eo factu[m] est. Nam et id quod in eo factu[m]
est p[ro]p[ri]e factum ad modu[m] em[en] p[ro]p[ri]e et
in ip[s]o creatu[m] sunt. In ip[s]o aut[em] creatu[m] q[ui]
nascitur. creator deus. Sed p[ro]p[ri]e sine
eo nichil factu[m] est quod tamen in eo factu[m]
est. quia nascens de[us] uita erat. et qui
uita erat non postea qua[m] natus est. et
factus e[st] uita. Nichil ergo sine eo
fiebatur. op[er]is que in eo fiebant. quia ui-
ta e[st] in quo fiebant et deus qui ab eo natus
est. non postea qua[m] natus est sed nascen-
do quod exiit. **Tris** vel aliter. Et non
apponens finale p[ro]p[ri]e ubi dicit. Si
ne ip[s]o factum est nichil p[ro]p[ri]e h[ic] dicitur
illi em[en] volentes p[ro]p[ri]e factu[m] dicit
aut[em]. **Q[ui] factum e[st] in ip[s]o uita erat.**
Si ita no[n] p[er] intelligi. Nam p[ro]p[ri]e qui
dem neq[ue] tempus erat h[ic] p[ro]p[ri]e si me-
misse. Sed si de s[an]c[t]o s[an]c[t]o hoc dicitur est
age p[ro]p[ri]e corp[or]is m[er]it[ur] legamus modu[m]
ita em[en] nobis hoc inueniens erat. Et
em[en] dicit. Quod factu[m] e[st] in ip[s]o uita erat
s[an]c[t]o s[an]c[t]o dicitur dicitur e[st] uita. Sed
uita h[ic] et lux inuenit[ur] e[st]. Inducit et
uita erat lux homin[um]. Quis ita p[ro]p[ri]e eos
lucem om[n]i[um] hinc p[ro]p[ri]e dicit. **Q[ui] em[en] sup[er]**
q[ui] libum dixit. h[ic] causat[ur] et de[us] et
causam et lucem nominat. Verbum aut[em]
caus factu[m] est. Et igit[ur] p[ro]p[ri]e m[er]it[ur]
natus. non sicut is dicitur hinc
modu[m] legendi ad decem[ur] p[ro]p[ri]e la-
nem et opponem. Est aut[em] h[ic] p[ro]p[ri]e dicit[ur] dicit[ur]

p[ro]p[ri]e facta sunt et sine ip[s]o factu[m] e[st] nichil
quod factu[m] e[st] in ip[s]o factu[m] e[st] sermone de
inde ab ea que de m[er]it[ur] e[st] dicitur m[er]it[ur]
que dicit. In ip[s]o uita erat. et si dicitur. Si
ne eo nichil factu[m] e[st]. aliud factu[m] e[st].
factibile. Videt[ur] qualiter h[ic] b[er]n[ardus] adiecit
ratione p[ro]p[ri]e sup[er]uenientia inuenientia
Inducens em[en] Sine eo factu[m] e[st] nichil. et
adiecit aliud factum est. et intelligibilia
comprehendit et s[an]c[t]o s[an]c[t]o exoptit. **S[an]c[t]o**
em[en] sine factibile non est. hoc igit[ur] q[ui] d[icitur]
sunt de condicione uita dicit. **Inducit**
aut[em] et e[um] qui e[st] de p[ro]p[ri]e sermone
dicens. In ip[s]o uita erat. que admodu[m] fan-
ta qui generat ab ip[s]o et in nullo m[er]it[ur]
fons ita et m[er]it[ur] uigentia quecu[m]q[ue]
tridat p[ro]p[ri]e facta esse no[n] inu[en]it ip[s]o factu[m]
est. Nomen aut[em] uita h[ic] non s[an]c[t]o con-
dicionis est sed et p[ro]p[ri]e uita q[ui] est
s[an]c[t]o p[ro]p[ri]e cap[er]e. Cum aut[em] audis q[ui]
in ip[s]o uita erat. ne composu[er]it q[ui] d[icitur]
aut[em] em[en] p[ro]p[ri]e uita h[ic] in se ip[s]o ita dicit
et filio uita h[ic]. ergo sicut p[ro]p[ri]e no[n]
ut[er]q[ue] dicit composu[er]it. et ita nec filio
Uigentis vel aliter ap[er]t[ur]e s[an]c[t]o q[ui]
saluator quod d[icitur] non s[an]c[t]o sed alijs. que
dam u[er]b[is] et s[an]c[t]o et alijs. **Inducit** ergo q[ui] d[icitur]
Quod factu[m] e[st] in ip[s]o uita erat. **S[an]c[t]o**
est an s[an]c[t]o et alijs uita est. Vel alijs
em[en] et si alijs quibus. Idem aut[em] est uita
et lux. lux aut[em] homin[um] e[st]. sic itaq[ue] homin[um]
uita quod e[st] lux et sic in eo q[ui] d[icitur]
uita saluator non s[an]c[t]o sed alijs. hoc quod
uita u[er]b[is] p[ro]p[ri]e adiecit q[ui] d[icitur] q[ui] d[icitur]
ata ap[er]t[ur]e aut[em] sit serena uita in s[an]c[t]o
ei quod libum dei se susceptibile statuit.
Unde libum quidem in p[ro]p[ri]e no[n] dicitur
factum. Non em[en] erat q[ui] p[ro]p[ri]e libo
caus[ur]e. Uita aut[em] homin[um] non semp[er] aut[em]
m[er]it[ur] Sed h[ic] uita homin[um] facta est. quia
est lux homin[um]. Cum em[en] homo non erat
nec lux homin[um] erat. lux p[ro]p[ri]e h[ic] dicitur
ad homines m[er]it[ur] Et ideo dicit. **Q[ui]**
factu[m] e[st] in ip[s]o uita erat. Non aut[em]
quod erat in ip[s]o uita erat. In uenit[ur]
aut[em] alia lux non inuenit[ur] habens. **Q[ui]**
factu[m] e[st] in ip[s]o uita erat. Et aut[em] m[er]it[ur]

genus uita homi que m ubo fit cu qd d
 dixit. Ego sum uita faciem nemine m fi
 delu xpi omne pd auctos se m dicos q
 no omitt m dco. Et uita erat lux. **Thc
 opha 9.** Dixit. In ipso uita erat. Ne
 putares q absq uita sit ubum pd uita sit
 pualis et lux ronalibus auctis. Unde dicit
 Et uita erat lux homi. q. d. lux ista no e
 sensibilis pd intellectu alio illuans ipam
 aum. **Augu sup iohem** Et ipa em uita
 illuans hancos peccata non illuans. q.
 non hnt ronalis mentes que possint ui
 dere sapiam. homo aut factus ad ymagi
 nem dei habet ronale mentem p qua
 possit papere sapiam. Ergo illa uita per
 quam facta st omnia lux est et no quap
 auz auctu sed hois. **Thcophi 9.** Non aut
 dixit lux est plim uideis sed omi homi
 dms em hancos mgnat intellectu et
 rom recepim ab eo. q nos condidit uerbo
 m tantu ab eo illuans dicit. Nam uas nob
 tradita per qua ronalis dicit lux est ad
 apanda nos dirigens et non opanda.
Origenes Non e aut pter mittend q
 uitam pmetit luci homi. Inconspic em
 erat illuans no uenire et aduenire illua
 com uitam. Si aut idem est uita erat lux
 homi q plim homi erat xpus lux atq
 uita soloy homi hoc aut opmari heretic
 est. Non igit quicq dicit aliquoy illoru
 plim e scriptum em e dedeo q pedas
 abraham. ysaac. et iacob. Nam tunc istoy
 fup patru dicit e deus. Non ergo ex eo
 q dicit lux homi excludit qn sit aliorum
 Aliis uero q timent eo q e faciamy hanc
 ad ymaginem matm qd ad ymagie et pti
 tidmem dei factum est intelligi dicit p
 homies. Sic igit lux homi lux auzlibet
 ronalis creatur est. Et lux m tenebris
 et **Augu sup iohem** Quia uita illa lux e
 homi sed stulta corda cape istam lucem no
 pnt. quia peccatis suis aggrauant ut uide
 non possint. Sequit. Et lux e tenebris lux
 et tenebre ad non comprehendere. Quod et
 homo potius m sole teaus. pns e illi sol
 sed xpi pli absens est. Sic omis stultq
 teaus est pns e illi sapia. Sed tñ reco
 pns est. aculis eius absens e non quia

ipm illa absens est sed quia ipa absens e
 ab illa. **Origenes** Tenebre aut huius homi
 no natura st pdm illud pauli. Strang aut
 tenebre mte aut lux m dno. **Origen m omie**
 Vel aliter lux m tenebris. Adhuc auz lux
 apide meam ad spm trahens. Inptat. do
 cordu pfidia et ignorantia luce. ubi dei
 carne filgenas no comprehendere. Et iste
 sensus moralis est. phica uero hois abare
 tēpora talis e humana natura et si no pec
 carat suis pprijs uiribus lucere non possit.
 Non em naturalit lux e sed pncip e lux.
 Capax quidem sapie e non ipa sapia. Sic
 ergo aer p semcapm no luca sed tenebray
 uocabulo mcaipat. ita mra natura du ppe
 ipam considerat. quada tenebray siba e
 capax ac pncip lucis sapie. Et sicut aer
 diu plures radios pncipat no dicit p se
 luere. sed solus splendor. mo appate sca
 ronalis mte nature ps du pncip. ubi dei
 possidet non p se res intelligibiles et dea st
 sed p msta sibi diuini lumen cognoscit.
 lux itaq m tenebris luca quia dei ubi uita
 et lux homi m nra natura que p se muestiga
 ta et considerata m formis quada tenebray
 muenit. luce non desinit. Et qm ipa lux
 omi creatur e mcomprehensibilis. Tenebre ad
 no comprehendunt. **Origen 9.** Vel alit. totu
 ab illo loco. Et uita erat lux homi. Pm
 nos decandice docuit. demu dicit et
 que pdm. auz bona pluit nobis uenies
 uerbum. Unde dicit. Et uita erat lux
 homi. Non dixit lux uidoy sed omi
 pliter uidoy. Non em uidoy plu sed et
 gentiles ad hanc uenerunt cogniti. No
 aut adicat et angeloy qm ei denatura
 humana sino e quibz uerbu uenit ewan
 gelizans bona. **Origenes** Quere autem
 quare non ubum lux homi dicit e. sed
 uita q m uerbo fit. Quibus respondet q.
 uita ad pns non ea q quib e ronalu
 et n ronalu dicit sed que aduigit uerbo
 quod m nobis fit p pncipatam ubi pncip
 addisernend appentem uitam et no uera
 et cupiendam ueram uita. Pns ergo pnc
 pams uitam que apur quosdam quidem
 est potena non actu lux qui salis no st
 audi p quib q ad pncip pment. Apur

quosdam et actu lux efficitur qui secundum apostolum
 emulantur dona meliora scilicet uelut sapientia.
 Si tunc etiam est uita et lux hominum nullum
 manens in tenebris potest uita comparari nisi
 quisquam uolentem contempserit tenebras **Crisostomus**
 uita enim aduentum nobis solutum est morte
 impium et luce lucente nobis non ultra se te-
 nebre sed semper manet uita quam mors su-
 perare non potest nec tenebre lucem unde se-
 cundum Augustinum in tenebris lucet Tenebras morte
 et errorem dicit Nam lux quidem penetrat
 non tenebras lucet sed sine illis penetra-
 tione exire potest in medio errore cognoscit
 fulsit et cum differre fecit et inuita morte
 fecit mortuus Christus ita etiam superans ut
 eos qui detinebant rediret diuina gratia
 nec mors eam sapientiam nec error sed fulge-
 da est eius potentia ubique et lucet cum
 ipsa soliditate potest subdit Et tenebre
 eam non comprehendunt **Origenes** Et etiam
 sciendum quod sicut lux hominum nomen est diuina
 salutem uelut sic et tenebre dicitur enim
 hominum lucem possidentes opera lucis perficere
 et etiam cognoscere quod illustratum sunt tunc et
 e contrario tenebras dicitur illatos actus et
 cum que uidetur sua non est autem sicut autem
 pro lux est et in eo tenebre non sunt ille
 sic et saluator sed quia similitudine ca-
 nis peccati subit non in gratia deo dicitur
 quod tenebre in eo sunt aliquae ipsa in se susti-
 nente nunc tenebras ut eis dissiparet
 Hec ergo lux quod facta est uita hominum radi-
 atim tenebras autem in se uelut et uent ubi pri-
 tates tenebrarum hanc autem de qua bellant
 hinc hanc lucem profertur in tenebre quod
 patet ex his que saluator et eius filii sus-
 tinent pugnantibus tenebris contra filios
 lucis Unde quia deus peccat non in
 uale sunt unde non apprehendit lucem
 uel quia celeritatem cursum lucis obsequium
 ualent propter quam tarditatem uel quia
 si superuentem expectant fugant luce
 iniquitate dicitur autem non scire quod non
 semper tenebre in sinistra parte sunt sed quia
 in bona secundum illud psalmi possunt tenebre
 laudibus sunt dominica que sunt erga deum ig-
 nata et inceptibilia sunt. Et hoc
 ergo laudibus caligine dicitur. pro uersus
 lucem perit illam quod apprehendit quia quod
 erat caligo dum ignorabat in lucem cogni-

tum erat et qui dicitur Augustinus de ciuitate
 hoc autem inuenit in euangelio quiddam platonem
 aureis litteris scribentem et per omnes etiam in
 laos eminentissimus proponens esse dicebat
veda. nam alij euangeliste Christum in ipso
 natum destruxerunt Iohannes uero cum in principio
 testatur fuisse dicens in principio erat uerbum
 alij inter homines cum subito apparuisse quod
 memorant ille ipse apud deum semper fuisse
 testatur dicens Et uerbum erat apud deum
 alij uero omnes homines ille uero affirmat
 deum dicens et deus erat uerbum alij hanc
 apud homines cum temporaliter existit ille autem
 deum in principio manentem dicens hoc autem
 in principio apud deum alij magistralia quod in hoc
 gestis prohibent ille quod omnes coartata per
 ipsum deum pro factis dicens omnia per ipsum facta
 sunt et sine ipso factum est nihil fuit ho-
 ut **Augustinus** Et que dicta sunt superius
 de diuinitate Christi dicta sunt qui se uenit
 ad nos et apparuit homo et igitur sic erat ho-
 prius testimonium mouerit plus quam homo.
 Et que est hic fuit homo **Theophilus** non
 angelus ut suspitionem multorum destrueret **Augustinus**
 Et quod possit uerum ipse de deo dicit **Augustinus**
 adeo **Crisostomus** nihil de reliquo humanum esse
 estimari corpore dicitur ab illo non enim que
 eius sunt sed que intuentis omnia loquitur
 Ideo et angelus interpretatus est uerba dicitur
 Et ego mitto angelum meum angeli enim
 uerba est nihil gratia dicitur hoc autem quod
 dicitur fuit missus non eius qui ad esse quod
 cessus ostensum est sicut autem uerba missus
 si fuit non aliud quod amodo sed a statu
 uidit dominum sedente super solium ex caelis et
 clauante ad plerumque dicit et iohannes ad-
 perto ad baptizandum meum ait enim Qui
 misit me baptizare ille michi dixit superius
 que uideris in **Augustinus** quid uocabatur
 Qui nomen erat iohannes **Althimus** et gratia
 dei uel in quo est gratia qui gratiam nouit
 tamenti et ipsum suo testimonio primo mun-
 do in notuit uel Iohannes interpretatur au-
 donatus est quia per gratiam dei donatus est
 illi regem regum non solum pariter sed
 etiam baptizare **Augustinus** quare uenit
 hic uenit in testimonium ut testimonium
 prohibet de luce **Origenes** quidam in phariseis

intunt dicit de xpo testimonia pphetarum
 dicentes non egere testimoniis dei filii heri-
 tem credulitatis suffragia. tu magis q
 prulit salutaribus. uerbis. tu in mirabilibz
 opibus suis. Equide et moyses credi me-
 ruit pbum et uirtutes non egens pms
 testibus. Dhor dicit q multas exi-
 tibus causis inducentibz ad credens plerq
 q quidam ex hac demerose no admittant
 opalia ub hnt causam ut credant. Deus
 aut e qui p uicis hominibus homo factus
 e. Constat igit quosd opidias phtas
 ad xpi admiratam coactos inuantes tot p-
 phetarum an aus aduentu uocem. q stantes
 natiuitatis eius loca et alia huius. Illud
 quoqz araditend q prodigiose uirtutes ad
 credend puocare potant eos qui spe p-
 erant. non aut post longa spa no fabulo-
 sa quodam existimata sunt. Plus em
 uirtutibz facit ad credulitate queat
 uirtutibz querit phtia. Et aut et tale quid
 dicere q quidam in hoc q testimoniu pbet
 deo honorari p pmitate mult igit cogno-
 phetarum ingenti gra qui dicit illos no o-
 porte de xpo testimoniu exhibe. Accipit
 aut hys iohes ut testimoniu de luce
 phibeat. **Crisp.** Non ea indigente testi-
 monio. Sed ppter quid ipe iohannes docet
 dicens. ut omes credent p illud. Sicut
 em carnem induit. ne omes pderet ita
 ut ptonem hominem misit ut cognosca au-
 ditores uocem facialis aduentent. **Be-
 da.** Non aut aut ut omes credent i illud
 oraledictus em homo qui confidit i hanc
 Sed ut omes credent p illud h e per
 illius testimoniu credent in lucem. **Theo-
 phil.** Si uero aliqui non crediderint
 culpabilis pmanet ipe. Nam et p
 aliquis includens se in dano caliginis
 et ipm plus uisus radius no illustrat. ipe
 causam tribuit et non sol. Sicut iohes
 ut omes credent missus fuit. Sed si min e
 confectus e hoc ipe huius rei a non ex-
 tit. **Crisp.** Quia ub multu apur nos
 maior qui testat co qui testimoniu phibz
 et dignior fide et uidet nequis et de
 iohanne hoc suspicet hanc suspicam de

staut dicens Non erat ille lux sed ut
 testimoniu phibet de luce. Si uo non hinc
 in stans opioni hoc respicit. ut testimo-
 niu perhibet de luce sup fluit et qd de
 et magis uicis pmonis quod explanatio dor-
 trine **Theoph.** Sed dicit aliquis Ergo
 naz iohem naz stans quepca lucem esse
 uel fuisse dicem. Sed p stans alig luce
 uelinq diee ponemq lucem absq arado
 ut p interrogatus fuit. Utrid iohes e
 lux sine articulo scure concedas. Si uo
 cu articulo non concedas. Non em e ipsa
 lux pncipalior. Sed lux dicit q stdm pti-
 pucam lucem h e a uero luce. **Et lux
 uera ut Aug.** De quo luce iohannes
 testimoniu phibeat. andit dicens. Erat
 lux uera. **Crisp.** Vel aliter Quia
 supius de iohes dixerat q uenit et missus
 est ut testet de luce ne quis hoc audiret
 ppter testantis uocem pnt et deos cui te-
 stimoniu phibeat. talem qndam suspicam
 accipiat redupit mentem et ad cam q sup-
 ame pncipiu e transfinit existenciam di-
 cens. Erat lux uera. **Aug.** Quare addi-
 tum e uera quia et homo illuatus de
 sed uera lux illa e q illuat. Nam et o-
 culi m dnt lucem et tamen nisi aut p
 noctem lucerna attendat aut p diem
 sol opcat lucem illa sine causa patent.
 Unde subdit que illuat amez homine
 Sed omes homine ergo et ipm iohem
 ipe go illuabat. aquo se demonstrari uo-
 lebat. Quo em pleriqz sit ut in aliquo
 corpore radiato cognoscatur ortus esse
 sol que oculis uide non possimq quia
 in saucos hnt oculos. ydona p uide
 pietate illuati aut aliquid huius. Sic
 am ad quos uenat xpus mo erant y-
 danci cum uide radiauit iohem et
 p illud confitentem se illuati cognitus
 e ille qui illuat. Dicit aut ex mente
 m hinc mudo. Nam si illinc no acc-
 det no est illuandq. Sed io hic illuan-
 dus quia illinc recepit ubi homo potat
 ce illuatus. **Theophil.** Erubescat ora
 meus qui conditoris maligni et tene-
 brosi nos assent acatinas. Non em

illuminamus si veri luce creaturae non est
semper **Crisostomus** ubi sunt caecae qui non dicunt
caecam deum hic omni lux vera dicitur. Sed
si illuminat omnes homines, convenientem in hunc
mundum qualiter tot sine luce permanerent.
Non enim omnes cognovissent propter tenebras. Il-
luminat igitur omnes homines, quantum ad eum perti-
net. Si autem quidam in mentis oculis
claudentes noluerint recipere lucem huius sae-
culi non aliam naturam ob tenebras esse
si a malicia corporis qui voluntate privant
se ipsos gratia dono. Nam gratia quidem ad am-
plius est. Qui vero nolunt dono hanc
sibi ipsi hanc reputare cecitatem.
Augustinus in Enchiridion Vel quod dicitur quod
lucet omnes homines. Sic intelligimus non
quia nullus est homo qui non illuminetur, sed
quia nisi ab ipso nullus illuminatur. **Beda**
Sine naturali ingenio sine sapientia divina
Sicut enim nemo a se ipso esse caecus nemo
a se ipso sapiens esse potest. **Origenes**
in omni Vel aliter. Non de his quod deo
cunctas seminum causas in peccatis corporales
procedunt debemus intelligere quod illuminat
omnes homines, convenientem in hunc mundum. Sed
de his qui spiritualiter per regenerationem gratia quod
datur in baptismo in mundum veniunt
invisibiles. eos itaque vera lux illuminat
et qui illuminat in mundo virtutem veniunt non
in eos qui in mundo viciis vult. **Theophrastus**
Vel aliter. Intellectus nobis traditur ac nos
dirigens qui et naturalis est natura dicitur lux
tradita nobis a deo. Sed quidam male con-
tinentes se ipsos obstruunt. In mundo e-
rat ut **Augustinus** ... lux que illuminat omnes
homines convenientem in hunc mundum hanc
venit per carnem quia cum hic esset per di-
vinitatem astutus et ceteris et iniquis videri
non poterat de quibus super dicitur et tene-
bre cum non comprehenderent. Et ideo dicitur
In mundo erat ut **Augustinus in omni** ut ei
qui loquitur dicit loquitur cessat vox eius
et definit et evanescit. Sic relesit
per se verbum suum loqui cessavit effectus
verbi hoc est amissus verbum condita non
subsistet. Non autem putet quia sic erat
in mundo quod in mundo est terra pecora et

homines sed quod artifex regens quod fecit
unde sequitur. Et mundus per ipsum factus est.
Non enim sic stat quod facit faber. Qui
enim fabricat ex materia et ad illud quod
fabricat. Deus autem in finibus mundi fab-
ricat ubique potius et non recedit ab aliquo
principia materiae factus facit quod facit et quod
habet quod facit. Sic ergo erat in mundo quod
per quem factus est mundus. **Crisostomus** Et item
quia in mundo erat. Sed non ut mundi con-
tempnans propter hoc indignus. Et mundus per
ipsum factus est. propter hoc et rursus rededi-
tens ad extremam sustentam virginem. Quod
enim videtur quod opus eius hoc totum et si
valde invisibile fuit cogit concedere an-
te operam esse factorem. **Theophrastus** Similiter autem hic
et marcomis subicit rabiem qui malig-
num conditorem cuncta induisse dicebat
nec non et alii qui filii dei dicebant
creatum. Quid est autem mundus per ipsum
factus est. Ceterum terra mare et omnia quod
in eis sunt mundus dicitur. Item in alia de-
locutione signa dilatores mundi mundus dicitur.
De quo sequitur. Et mundus cum non cognovit
Non enim celi aut angeli aut sidera
non cognoverunt creatorem quod confitentur
demonia et omnia videlicet testimonium per-
hibent. Sed qui non cognovit. Qui ama-
do mundum dicitur si mundus amando enim
mundum. habitans corde in mundo. Nam qui
non diligunt mundum carne videntur in mundo
sed corde habitant ceterum sicut apostolus dicit
Nra gustatio malis est. Amando igitur mu-
dum hoc appellat meretricem ubi habitabit
Quod enim audimus mala est illa domus
aut bona non propter accusamus se aut
laudamus sed in habitantes. Sic et mundum
dicimus qui habitant mundum amando. **Crisostomus**
Qui autem dei exant amari cum cognovit
et ante corporalem principia. Unde et
replebit aut. Quod abraham per verum exul-
tauit ut videret diem meum. Cum ergo
nos impellant gentiles. Quid est quod in ul-
timo tempore venit mundus operatur salutem tunc
tempore negligens nos. Dicimus quod et in
hoc in mundo erat et pudebat spiritibus suis
et omnibus dignis cognitus erat. Et si

em mundus cu non cognovit hy tamen
 quibus mundus non erat dignus cu cognovit
 dicens aut mundus cu non cognovit
 Brevis tam ignorantia possit ostendit
 an vocat homines qui soli mundo affixi sunt
 sapientia. Nichil aut ita turbat mentem ut
 liquefiat amore pncipali. In propria venit ut
Crissostomus dicit q mundus cu non cognovit
 de superioribus loquens temporibus sed de reliquo
 finem inducit ad predicandum tempora
 et ait In ipsa venit **Aug** Alma filio et
 omnia p ipm facta sunt. **Theophyl.** ut
 per ipm mundum intelligas sine iudicio q
 p hereditate elegerit **Crissostomus** In ipsa g
 venit no gra sue necessitatis sed gratia
 hinc suoz sed unde venit q omnia
 implet et ubiq adest. Ea quide q ad nos
 de tensione h' operatus e Alua em in
 mundo existens non putaba adde co q
 no dim cognoscebat. dignatus e induere
 carnem manifestacione uero hanc ex def
 tensionem pncipiam vocat artificios aut
 existens deus omnia facit ut nos scdm
 vitatem splendeamus. Et qd h' quide illud
 necessitate suasionis uo et hinc suoz nolentes
 ad se attrahit. et ipca uolente cu hinc
 quidem susceperunt alij uo no receperunt
 Nullu em uult multu usq coacti hinc
 famulatu. In uita em trahi par e cu
 eo qui totaliter non fuit unde sequit
 Et sui cu no receperunt iudeos int si
 os dicit ut ipm peculiarem sed et oca
 homines ut ab ipis factos Et sicut supue
 ponit ueracitatis natura dicebat qm
 mundus p ipm facta e. Candore non cog
 nouit. Ita et hic uersus puidetis anse
 uis in deuotioe grauis pame accusacione
 dicens. Et sui no cu non receperunt **Aug**
 Si aut omis nullo receperunt. nullo ergo
 saluus facta e. Nemo em saluus fiet
 nisi qui ipm receperit uolente. Et id
 addidit. Quotquot aut receperunt eu
Crissostomus Sive sint serui sive liberi sive
 greci sive barbari sive insipientes sive sapie
 tes sive mulieres sive uiri. sive pueri. sive senes.
 omis eod digni fit st honore De quo se
 dedit eis pntem filios dei fci **Aug**
 magna benignolentia unius natus est

et noluit manere vnus no tmit hie
 coheredes quia hereditas eius no fit an
 gustia si multa possideret **Crissostomus** Non
 aut dixit qm fecit eos filios dei fci. si
 dedit eis pntem filios dei fci. ostendit
 qm multo opus studio ut conque in baptisio
 adopcionis formata e ymagie matania
 tam semp custodiam. Simil aut et ostendit
 qm pntem hanc nullus nobis uel auferre
 potest nisi nos ipi auferamus. Si em
 qui ab hominibus diuim aliquatp uero suscipiunt
 tanta hnt robur qnta fecerit hy qui de
 derunt. multo magis nos qui adeo hoc po
 tuit honore. Simil aut ostende uult
 qm hoc gra aduenit uolentibus et pntem
 ribus. Et em in pntem e liberi arbitry et
 gra opaco filios dei fieri **Theophyl.** uel
 qua in resurrectione salucom p fctissima
 consequent scdm quod aplos dicit adop
 tionem filiorum dei expectantes redemptio
 corpis nri. Dedit ergo pntem filios dei
 fci. et hanc gratiam in futura gra conse
 quendi **Crissostomus** Et quia in hinc ipis i effa
 bilibus bonis. hoc quidem est dei. sed uer
 dare gratiam illud aut hinc i phere fidem
 subiugit hinc qui credunt i nome eius
 Quid igit non dicit nobis o iohes q quis
 sit suppliciu qui cu non susceperunt Alua
 mcp isto supplicio fiet manus qn pntem
 eis filios dei fci non fiant sed nolentes
 se ipos tanto pntem honore. Sed et
 inextinguibilis eos suscipiet ignis q post
 ta manifestus reuelabit. **Aug** Crede
 tes ergo qua filij dei sint fcti fcti xpi
 utiq nascunt. Nam si no nascunt filij
 quomd e pntem sed filij homi nascunt ex
 carne et sanguine et ex uoluntate uiri
 et qlopu qm qm illi aut quid nascunt.
 Subdit Qui no ex sanguine carnis mals
 et semine sanguina uel sanguineo non
 e latnu sed quia grece porta e pluralis
 maluit ille qui mptaba fit pane et quid
 unig latine loqui scdm grammaticeo et
 tunc applicare uolentem scdm audiuo i fir
 mo. Ex sanguine em maris et semine ho
 mines nascunt. **Ueda.** Scand eod est
 quia qm in scripturis fcti sanguis cu dicit

Marginal notes on the left edge of the page, partially cut off. Visible text includes: "mundo", "cognovit", "dicit", "ipm", "fieri", "filios", "dei", "fieri", "ostendit", "quid", "nascunt", "sanguine", "carne", "uoluntate", "uiri", "nascunt", "sanguine", "carne", "uoluntate", "uiri", "nascunt", "sanguine", "carne", "uoluntate", "uiri", "nascunt".

¶ Beda

plurialiter peccati significare solet. Unde
 libera me de sanguibus **Aug⁹** In eo autē qd
 sequit^r Naz⁹ ex voluntate carnis naz⁹ ex vo-
 luntate vni. Carnem p^r femā posuit quia
 decocta cum fuita est. Adā dixit hoc ut
 os de ossibus meis et caro de carne mea.
 Donitur ergo caro p^r ~~meum~~ uxore. quō a-
 liqui spiritus p^r mātō. quia ille impare debz
 ista seruire. Quid em⁹ peius est. Domo abi
 femina hē impū sup^r nūz hū ergo naz⁹ ex
 voluntate carnis naz⁹ ex voluntate vni.
¶ Beda sed ex deo nati s^r i^r Carnalis em⁹ singulari
 genitō ac complōu quigū duxit argmē
 de uero spūalis spūz s^r grā mīstrat^r.
Cris⁹ Hec autē narrat euangelista ut
 uilitatem et hūilitatem poris ptus que ē
 p^r sanguinem et uoluntate carnis additen-
 tes et altitudinem s^r d^r qui p^r grā et nobilita-
 tem et cognoscetes magnū qndō hic susti-
 piatū intelligentiā et dignā dāno ipūis
 qui genuit et miltō post hoc s^r d^r de
 monstrem⁹ **Aug⁹** Cum dixisset ex deo
 nati s^r q^r ne miratō et horrem⁹ tō
 tam grām et nobis mēdibile uidetur
 quia homines ex deo nati s^r q^r securitate
 faciens ait **Et** uerbum caro factū est
 Quid ergo miraris quia homines ex deo naz⁹
 amē attende ipm⁹ deū ex hōmbz natiū
Cris⁹ Vel aliter Cum dixisset qm⁹ ex
 deo nati s^r qm⁹ qui susteperit cū huius hono-
 ris posuit causam h^r saluet. Vbiū fieri
 carnem. factū est em⁹ spūz plus deī. fi-
 lius hominis. ut filios hōm⁹ faciat filios deī
 Cum autē audieris qm⁹ vbiū caro factū ē
 Ne turbēs Naz⁹ em⁹ s^r bām qūit mēdāne
 hoc em⁹ uere impū ē intelligē. S^r manēs
 quod ē s^r bām s^r u^r assumpsit. Quia em⁹
 sime qui dicit qm⁹ pharisea qda s^r d^r s^r
 q^r mēu natiōis s^r corp⁹ blasphemā destru-
 ens hanc dōne factū est posuit non
 transmutatōes s^r bē sed carnis uere assumpsit
 repitāre uolens. Si uero dixerit qm⁹
 deus om⁹ p^r est. quare et mēu natiū
 transmutatū potuit. dicem⁹ q^r transmutatū
 ab illa mēu natiū natiū om⁹ p^r est **Aug⁹**
¶ De tr⁹ m⁹ Sicut autē vbiū m⁹ m⁹
 quodamō corpis sic assumendo cā m⁹ quā
 manifestat sensibus hōm⁹ Sic uerbu⁹ deī ca-
 ro factū est assumendo eam in qua et ipm⁹
 manifestat sensibus hōm⁹. Et sicut vbiū

m⁹ sic uoy nec mutat^r m⁹ uoyem. Ita libid
 deī cū quidam factū est s^r ab se ut muta-
 retur mēu natiū assumendo quippe illū nō ē
 eam s^r assumendo et h^r m⁹ sic uoy et illud
 caro factū ē **Ex gestis concilij ephesmi.**
 Secus eadē que p^r s^r m⁹ quo ē alterutis
 locutionibus utm⁹ s^r m⁹ et mēu natiū nō a-
 spectu subiectos. nō tactu tractabilis. S^r d^r
 s^r m⁹ induit lras et elementa uisibilis sit. ap^r
 comprehendit tactu tractat^r Sic et uerbu⁹ deī
 quod natiū ē uisibile ē uisibile sit. quod
 nā mēu natiū est. muenit^r ē tractabile **Acti-**
mi⁹ Cū enā adā m⁹ mēu natiū mēu natiū
 cōp^r quigū ut ex hys duobus fiat vniū hō
 factū possim⁹ cōde diuina s^r bāz mēu natiū
 autē mēu natiū quigū mēu natiū p^r sone. ita ut
 vbiū mēu natiū non sit qū s^r m⁹. nec caro
 mēu natiū. cū nec corpus mēu natiū nec autē qū
 rat mēu natiū **Theoph⁹** Appollinaris autē
 laodicensis m⁹ uerbo heresim⁹ stauit. di-
 cebat em⁹ q^r spūz autē uerū nō hūit
 sed tantū carnem hūit diuinitatē p^r autē q^r
 corpus dirigit et gubernat **Aug⁹** **contra**
sermōne arrian⁹ Si autē mouent^r in eo
 quod scriptum est q^r uerbu⁹ caro factū
 est nec ibi autē natiū ē intelligant ad
 nem p^r hōm⁹ partem. ap^r totū figurate
 locutione modo. Sicut est. dōte om⁹ caro
 uenit. Item ex ossibus legis non iusticia-
 bit om⁹ caro q^r ap^r alio loco dicit^r.
 Non iustificabit homo ex ossibus legis. S^r
 itaq^r dicit^r est. vbiū caro factū ē. Et
 s^r dicit^r vbiū homo factū ē **Theoph⁹**
 Euangelista uō uolens ostendere t^r enar-
 tabilem deī condescensum. carnem q^r mēu natiū
 rat. ut illud admittent^r mēu natiū. qm⁹ p^r
 mēu natiū salutem quod s^r d^r remotū et distat
 est ab eis nā. assumpsit saluet carnem
 autē natiū h^r aliquid p^r mēu natiū ad deū
 Si autē vbiū mēu natiū ē et autē humanū
 non assumpsit. sequer^r q^r adhuc autē mēu natiū
 carate non cent. Quod em⁹ non assumpsit
 nō s^r s^r uenit. Et qualis dextro cū autē plus
 peccauit ut carnem assumendo s^r s^r uenit
 id quod ē phapalius infirmū relinquet
 Subnat^r eadē ex hoc dicto Nestorius
 qui dicebat q^r non deus vbiū q^r idem factū
 ē homo ex s^r d^r conceptus sanguine uirginis.
 s^r uerbo pepit hominem qui om⁹ uoluit

Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off.

donatus erat species et dei ubi illi erat
 gnetum. et ex hoc duos filios asserbat v
 mi natu de origine saluet homies. Alim dedo
 saluet dei filii. homi illi gneti. sedm gram
 hitudmem et amorem. Contra q orantia
 dixit q ipm uebum factus est homo no q
 uebum inuementis homies. Vtiosim se sibi
 quiderit **Cyrellus adnestoru** Carnem
 em autam aia conali uniois ubum sibi
 sedm subsistenciam in effabili q et intelligibili
 factus est homo et appellatus est filius homis
 non sedm voluntatem solum aut bñplacati
 sed nec massimpcoe ppane solus diuersa
 quidem que ad vnaonem collate nature vni
 aut ex ambobus xpus et filius no q diffe
 rentia natura incepta p adinacem.
Theo9. Ad istam ergo p hoc q dicit ubi
 caro facta est. quia ipm ubi est homo et
 filius dei existens factus est filius mulieris
 que pncipalit dei genitrix inuapat tamq
 deu in carne genuit. **Hylarius 9o de tm.**
 Quidam aut volentes vngemtu deu qui
 in pncipio apud deu erat deus ubum. no
 substantiuit deu esse sed sermonem vocis
 emisse ut quod loquebatur sicut ubi hoc
 sit pti deo filius argute subripe uolunt
 ne subsistens ubum deus et manebit for
 dei xpus homo natus sit. Et est homies
 illi huane potius originis causa q spualis
 gceptioms sacrament aduuit no deus ubi
 homie sed exptu vgnis effluens exiit.
 sed ut pntis spūs pphete. ita mihu ubum
 dei filii et arguerit nos solent q xpm de
 canis ce natu no m corpus atq ad hoim
 ai nos ubum carnem factu me similitudinis
 natu hancm pdicemus ut ue dei filius ue hanc
 filius natus sit et ut ppe sibi assumpsit ex
 origine corpus ita esse sibi animam assumpsit
 que utq ab homie iniqua gignenciu originibz
 pbeur. Et ai ipse ille filius homis sit. quid
 ridiale pter dei filii qui ubi caro facta est
 aliu nestro que tamq pphete abo dei autad
 pdicabiz ai dno m abeo xpus et dei filius
 et homo filius sit. **Crisp9** Ne aut abeo q
 dicitur est. Verbum caro facta est in corpore
 quent supuicis usonem illius medruptibilis
 nature subdit. Et hitauit in nobis. Quid ei
 hitat no idem est hitaalo sed aliud. Aliud
 aut dico sedm natura vnaone us et

copulaco vni est deus. ubi caro. naq confu
 sione facta naq destruat subat. **Alchimius**
 vel hitauit in nobis. i. inter homies quersa
 tus est. **Crisp9** Cum dixisset filij dei facti
 simus et no aliter qm per hoc q uebum caro
 facta est. rursus ipus dicit et aliud lucid.
 Et vidimz gloriam eius. quod utiq ne uidisse
 mo msi p conspau huaitatis usq est anobis
 Si em moys non sustinuerit suae glifiu
 tum uidere. sed uelamie opus fuit qualie
 diuinitatem nudu existencem inaccessibilem
 ead ipis supioribus vntibz nos luat et ter
 restres suscipere possimz. **Aug9** Vel aliter
 Quia uebum caro facta est et hitauit in
 nobis. ista natuitate colluui fecit. Vnde
 tergerent anili cordis nri et possimz uide
 maiestatem eius p eius huaitate. Et ideo
 dicit. Et vidimz gloriam eius. Gloriam eius
 nemo possit uidere. msi huilitate carnis sa
 nauit. Irueuit em homi quasi puluis i
 oculu. de terra oculz iste puaatq erat i
 terra illuc mitat. ut sanet. Caro te obte
 raudet. caro te sanat. Carnalis em au
 facta erat. gsentendo carnalibz affectibus
 inde fuerat oculis cordis coact. medicz
 fecit tibi colluui qm sit uent ut decarne
 vna carnis extingueret. Vbi em caro
 factam est. ut possit dicere. **Vidimz glaz**
 eius. **Crisp9** Subdit aut quasi vni
 gemitu apre quia multi pphete glori
 cari sunt puta ayoyses helyas helysuis
 et alij multi quauq miracula viderut. Sed
 et angeli homibus appaerentes et ea que
 ppe nature chorustancem lucem manifestat
 tes. Sed ce egerabm et seraphim ai mita
 vna p glia pphete. Ab omnibus hys nos
 abducens euangelista et sup omes natam
 et ofuiois mior dicitatem erigens mente
 ad ipm nos dicitem pduxit bonaz q d.
 Non ut pphete aut alius homie uel an
 geli aut archangeli aut aliaq supior ed tuat
 e glia quod uidimz sed q ipus dicatoris.
 ipus regis. ipus nalis filij vngemtu. **Gre
 gorius** In sacro em doquo sicut et q a
 liqui no p similitudine ponit sed puitate.
 Vnde est istud. Quasi vngemtu apre. **Crisp**
 de si diceret. Vidimz gloriam qualem
 dicebat et quentis est hie vngemtu et
 naturalem filii. Consuetudo em multar

regem ualde seruatum uidentem cum alijs
numerantes non pnt vniformem rationem dai
tatem. h' inducat. Quid aptz multa dicere
Quasi rox ubat. Sic et iohes dicit. Vidimus
gloriam eius gloriam q' unigenita ap'ce. An
geli em apparentes ut serui cedim hostes
amā agebant. spe ub ut dno ai huile for
apparentes. Sed et creaturē dnm cognouit
stella magos vocans angeli pastores puer
exultans muto. sed et p' testat' e' de celis
et pactus sup lpm aduenit. Sed et ipa
re' nata am tuba clarius clamauit qm
rex celoz adueniat. Item demones fu
giant in firmitatis spes pluebat mor
tuo dimittebant sepulchra et aua ama
lia ad dntis dntem agebat. quid vnqz
quis dicit p'ceptoz phiam celestiu legum
virtutem angelice urbanitat' bona ordi
nacoem **Origen' in om.** Sub aut qd p' b'
Plemi grē et uirtutis. duplex intellectus
est. P' em de hūilitate ac diuinitate
incarnati uerbi accipi. Ita ut plenitudo
grē referat ad hūilitatem p' dnm q' xpus
caput e' carē et p'rogemtus creaturē u
misa quā maximi et p'ncipale grē ex
emplū quā nullis p'cedentibus m'is homo
efficit deus m'is p'ncipaliter manifesta
tim e'. P' eadē plenitudo grē xpi de
sp'itu sancto intelligi auq septi s'omib' opaco
hūilitatem xpi impluit. plenitudo uirtutis
addiuitatem refert. Si uo plenitudinē
grē et uirtutis de nouo testamēto maius i
telligē nō magis p'ncipaliter plenitudinē
grē noui testamēti e' per xpm donatō
et legaliu symboloz uirtutem m'is e' i
pletam **Thco 9.** Vel plemi grā p'ncipaliter
u'bum graciosum erat dicente dauid.
Diffusa e' grā in labijs tuis et uirtute sed
q' moyses et p'phete loquebant' aut opaban'
in figura xpus alie ai uirtute. **Iohannes**
testimoniu **Achym' 9.** dicitur supius
fuisse missim hōem ad phibend' testimoniu
hic determinat testimoniu suū quod ma
nifeste p'ncipaliter p'ncipaliter. Unde dicit' iohes
testimoniu phibet de ipso **Criso 9.** Vel alie
hoc dicit' ac si dicit' Non estimat' q'
nos qui sumus ai eo multo tempore et m'is

ipius quicquid ppter grām hoc testamē quā
iohēs qui antea ai non uiderat nec ei cō
memorata fuerat et testimoniu phibuit.
ayltoracōs euangelista tradidit eius testā
mū quā multa admiraco huius uiri habet
iudei. Et alij quidem euangeliste antiquo
meminerunt p'phete dicentes hic factus est
ut impleret quod dictū e' per p'phete. hic
aut aliorum et ueraciorum testem induat
nō intendens a seruo. dnatorē face' fidedig
mū sed auditorē m'becillitati condescendens
Quem admod' em m'is serui s'omē assump
ssit nō ita facile sup'pabilis factus esset
Ita m'is serui uoce audiat' canfuoz p'
op'at'isset. Nequaquā multa iudeoz ubi
xpi sup'p'isset. Equit' et clamat.
ai p'ncipaliter ai lib'itate sine subtractō
omnīa p'ndicat. Non aut ap'ncipio dicit
qm hic est unigenit' filius dei natiū
Sed clamat dicens. Hic erat quē dixi
qui post me uenit ante me factus est q'
por me erat. Nūc admodū em m'is
auit non confestim uolacoem dacent. sed p'
mo quidem exca m'is ducit. postea
uero aliam multo uelociorē uolacoem
app'nt. Sic et iohannes nō q'ntim uide
as ad alta duxit sed m'is paululū alia
eas uolare docuit dicens q' xpus me
lor eo erat q' nō p'uit m'is elat. Et
inde qualiter sapientē induat et testimoniu
Non em plū apparentē xpm monstrat
sed anteq' apparuisset ai p'ndicat. Qd
signatur m'is q' dicit' Hic erat de quo
dixi hoc aut fecit ut facile sup'pabilis
esset xpus hōm mente iam p'dentē ab
his q' de eo dicta erant. et m'is ad hoc hū
litas hūis nocet. Ita em hūi et qm d'ibz
formauit' ut si simul et uba hoc au
dissent de eo et eū canf'derassent iohāes
testimoniu d'essent. **Thco phi 9.** dicitur
Qui post me uenit scilicet p' dnm hū
natiuitatis. Sed em in e' s'ibz por xpo iō
hannes erat p' dnm hūilitatem **Criso 9.**
Vel hoc non dicit de eo grāde q' est
ex maria. Jam em natus erat xpus qm
hoc acōhe dicebant. sed de aduentu eius
ad p'dicacoem. dicit' aut ante me factus e'
i. clarior e' et honorabilior ac si dicit'

Non quia per veni ad predicand ex hoc
maiores me illo esse existimatis **Theoph.**
Arriani uo hanc litteram sic opponit vo
lentes ostende q dei filius no e a pte ge
nitus sed factus sicut una alia creatura.
Aug. Non ergo intelligit factus est
antequam ego essem factus sed anteposuit
et in **Criso.** Cui aut q dicit ante me
factus e de productione ad qm intelligit
sup fluit e quod addit. Quia per me erat
Quis em ita e superior ut ignoret qm ex
quo ante ai factus e per eo erat. Alio
aut eamto oportet dicit. Saluet per me
erat quia ante me factus e. Ergo q
dicit ante me factus de honore intelligit
Hoc em quod factus erat factus dicit q
consuetudo erat antiquo pphetar de
futuris q iam factis loqui **Ougenes**
Sermo iste in psona baptis de xpo
testantis placus est quod plurimos
fallit ex hinc usq illuc. Ille enarrauit
Iudentes in psona iohis apli recitari.
Inconspicuis autem e putare subito et q
intempestive intrumpi baptis pmonem
ex ubi discipuli. et aliq scienti pape dicit
collatione in psona constat series dicit
dixerat em ob hoc ante me factus
est. quia per me erat. Ex hoc aut con
recto potem me fore q ex eius plentu
dine ego quidem et ante me pphete ac
cepimus gram sedm p pma ptingerit ei
et illi p signatus p spiritum ad uitatis spe
culacione. hinc et ppendimus ex eius ple
ntudine accipientes legem quidem per
moysen fore datam gram aut et uitate
p ihm xpm ne du fore data sed factam
Dicit quidem legem dante p moysen
gram et uitatem facente p ihm Sed p
ihus e qui dicit Ego sum uitas. quod ui
tas sit per ihm. Sed intelligend est q
ya uitas subalis ex q pma uitate ut
eius ymagines salpze p multa uitates
in his qui uitatem tractant. Neq per
ihm xpm facta e. Nec p pms p alq
sd uitas. puta q consistit in paulo et
apls p ihm xpm facta est. **Criso.** vl
aliter Coniungit hit testimonio iohis
baptis sui testimonio iohis euangelista

hoc em q de plenitudine eius ref. Non p
cursoris est libum sed discipuli q di. Cui
nos omnes xpi. et ambs plenitudo fidelit
et qui me sunt et futuris et deplemi tu
dine eius accepimus **Aug.** aliud aut acce
pimus. Et gram p gra. Ut nestio quid
nos voluerit intellige de plenitudine aq
accepisse et in super gram p gra accepis
em de plenitudine eius pmo gram et
rursus accepimus gram p gra Quia gram
pmo accepimus. fidem. vacat em gra q
gratia dicitur. hanc ergo accepit gram
pma pctor. ut eius pta dimittent et itm
gram p gra. i. pro hac gra in qua ex fide
viumq recepturi sumus alia 4. vitam eter
nam. Vita em eterna est q merces fidei
Sed quia ya fides gra est. vita eterna
gra e p gratia. Non erat ista gram
veri testamento quia lex imabat no opi
tulabat. uidebat no sanabat. languore
ostendebat no augebat. sed pbat modico
uentu cu gra et uitate. Unde sequit
Quia lex p moysen data e gra et uitas
p ihm xpm facta e a partem em tpale
et nam accidit mors dm tu ppa est
gra q pmissa et no prohibita erat in lege
Criso. Vel accepimus gram p gra. i. p
ueta nouam dicit em e iusticia et iusticia
ad opao et ad opao. arcuato et arcuato
sta gra et gra. Sed illa quidem ut tps
heruo ut uitas. hoc aut inducit of
tendens qm et uidei gra saluabim. Et
nos ombs gra salu sumus. qz sic dicitur
et gra fuit legem suscipere. pterea cu
dixisset gram p gra ostendens magnitudi
nem corp que data st subdit. Quia lex
p moysen data est gra et uitas p ihesu
xpm facta. Et supra quidem iohes ad
p ihm campans xpm ait ante me factus
e. Hic aut euangelista ad eu qui illo e
magis in admiracione apud iudeos. erat
q iohannes xpi f q pacem facit saluet
ad moysen Et considera prudentia. no
psonas sed usq comparom facit. gram
et uitate legi opponens. et huc addidit
data est q ministrans erat hinc aut sta
est. q e regis cu pte amia opantis.
Cum gra quidem quia cu pte dimitte

omnia peccata. Et quidam gratiam eius baptis-
matis donum et ad opus que per spiritum nobis
datur et alia multa ostendunt. Vitam autem
plenius sciemus si figuram veteris legis didi-
cimus. Ea enim que in novo testamento profeta
erant in veteri testamento in figuris adimplet.
Unde figura data est per moysen vitam per
christum facta. **Aug. viij. de civitate.** Unde
gratiam referimus ad vitam vitam ad sapi-
entiam. In rebus enim per tempora oratio illa si-
ma gratia est que homo in unitate persone quidem
est deus. In rebus vero eandem simam vitam
recte tribuit dei. **Origenes** in congrua
exactly assevit promulgatum esse fuisse non
a baptista sed a discipulo. Nam si illud de ple-
nitudine eius nos omnes accepimus ab baptista
placuit est. quod non est sequens christum de
gratia christi suscipientem et sciam per prima
gratia confitente que legem per moysen fore
traditam gratiam vero et vitam per iohannem
christum prodixisse intellexisse qualiter deum
venero vidit. Unde quod virginem cum in
peris gremio requiescit interpretatum ipse
iohannem. Nec non omnibus hijs qui de
perfructu gustant concessit. Non enim nunc
omnibus amittit. Nam prius quam abraham
flecteret docet nos abraham contulisse ut
videat eius gloriam. **Crisostomus** vel aliter
evangelista multa emmenat donorum per
ad ea que per moysen dispensata sunt. vult
de reliquo causam rationabilem differe dicit.
Nam ille quidem famulus existens minoris
reus factus est mister hic vero dominator
et regis filius existens multo maiora no-
bis acculit coexistens semper patri et iudex
cum propter hoc ita meruit dicens. Deum
nemo vidit. **Aug. ad paulinam.**
Quid ergo est que iacob dicit. Vidi deum
facie ad faciem. Et quod de moysen scriptum
est quia loquebatur ad deum facie ad faciem.
Et illud que per prophetam ysaias de ipso loquitur
ait. Vidi deum sabaoth sedentem in excelso
no. **Greg. xvij. mor.** Sed patenter datur
intelligi. quia quia dum hic mortaliter vivit
vidi per quosdam ymagines deus potest sed per

ipsam naturam sue speciem non potest. Ut autem
gratia spiritus afflata per figuram quasdam deum
videat sed ad ipsam vim eius essentie non per-
tingat. Hinc est enim que iacob qui deum se
vidisse testatur non nisi angelum vidit. Hinc
est que moyses qui cum deo facie ad faciem loquitur
dicit. Ostende tibi faciem tuam. Hinc est ut ui-
deam te. Quia eius peccata colligitur que
cum faciebat per miracula scripte non sunt cla-
ritatem cheri que iam ceperat per quasdam
ymagines videre. **Crisostomus** Si autem antiqui
patres ipsam viderunt naturam neque differ-
rentiam eam considerassent. Simplex enim que
dam est et figurabilis non potest neque
stat neque ambulat. hoc enim corpus per
unde et per prophetam dicit. Ego visione
multiplicavi eis et in manibus per prophetam
assistatus sum hoc est condescendi eis. non
quod eam apparui. Quia enim filius dei
per veram carnem apparuitur erat nobis
primo copulatus eis videre deum sicut posse-
bile erat eis videre. **Aug. ad paulinam.**
Sed cum scriptum sit. Vultu cordis que
ipse deum videbunt. Et item cum apparuit
similes ei erunt que videbuntur eis sicut est
quid est que hic dicitur. Deum nemo vidit
unquam. An fortasse respondet que illa
testimonia de videndo deo sunt non deus.
Ipse enim deum videbunt dicitur et non videtur
et non videbuntur videmus sed videbuntur eis
sicut est. Deum enim nemo vidit. Quia
vel in hac vita sicut est vel cadit an-
gelorum vita sicut in scriptura ista que ad pale-
visione certum. **Greg. xvij. mor.** Si
vero a quibusdam potest in hac comparabili ca-
ne videtur. sed ad ~~metaphorice~~ equi-
mabile existens quodam contemplationis
animi eterna claritate videtur deum videtur
hoc ab hac sima non ab hoc est que quibus
sapiam que deus est videtur hinc inde fundi-
tus mortuus ne tam eius amore tenet.
Aug. xvij. sup. gen. ad lucam. Nisi enim
ab hac vita quibus quodammodo morat sicut
omnis existens de corpore suo ita alius et
alienatus ac carnalibus sensibus ut inco-
nsciat sicut aptus ait. Vitam in corpore
an extra corpus sit non in illa rapit
et subiecit iustitiam. **Greg. xvij. mor.**

Sciend uero est qd siue non nulli qd deū
dicunt mlla regione beatitudinis mclaltate
sua conspici sed in natā mīme uidei Quas
immūp mīndr mquīstāoms subtilitas fe
fellit Noq em illi simplia et mōmūtabili
essēcie aliud est clāitas aliud natā **Aug⁹**
ad paulmā Si autē dicit m hoc qd scriptū
est deū nemo uidit vniq homīes tācūm
mclligendos Nam hoc apūis plāius op
plūans Quē nemo mquit homī uidit. s
hoc uidere pōt et ita dicitur sic Deū nō
uidit vniqū dō s dicitur Nullus homī
qō illa plū uidebitur ut nō sit hinc sūc
contrariū qd dū aut angeli corp sēmp
uident faciem patris mōi ut saluēt ange
los deū uidere uedamq q nemo uidit
vniq sōd homī **Greg⁹ xvij mox** Sicut
tamen nō nulli qui nōquāq deū uidere
uoc angelos suspicant **Cris⁹** dicentes
qd vni qd deus est non plū pphete sōd
nec angeli uiderunt neq archangeli s
s mārgariū eos audire de subā mēhil
reppōndetes gloria vō m excelsis deo nō
plūm tantantes sōd etiā mēta paye hōi
bus bonē uoluntatis Et s cherubim
et seraphim concupuerūt aliquid dice
m faciam sūmāny mclodiam audire et
qm plēmē e celū et tēa glōiā eius **Aug⁹**
ad paulmā Quod quidem mētand e
vni quā deī plenitudinē nullus nō plū
sculis corpis sōd uel ipā mēte aliqn
cōmphēdit Aliud e em uidere aliud to
tū uidendo cōmphēdit Quādo quidem
uidet quod pns ut cūq sentit totū at
cōmphēdit uidendo quod ita uidetur
ut nihil eius lateat uidentem aut au
suros arāspici pnt **Cris⁹** Sic igit
plū ptem uidet filius et spūs sctūs s d
em acubilis e nature qualiter patē u
dere quod mēcabile est Ita igit nllq
nouit deū ut filius Vnde sequit Vn
gemitus filius qui e m sūm patris ap e
enarrāuit Ne ppter nōmīs qmūmōne
vni quedā corp qui grā facti sūnt filioy
et corpōmōs cū pmo quidem abiectus
est articulus Si uero hoc nō sufficit

tibi audi tūc aliud nomē vngemtus
hyllariū v de cōmte Nature quidem
fides nō satis explata uidebat ex nōmīs
filij mī pphētis uirtus p opōpōis signi
ficāntia addētū ppter filū em et vni
gemtū mēhil cogitōmōs suspicōne pem
tus adoptāms excludit ai uirtatem nōmīs
posuit dicens ~~Qui e m sūm patris~~ **Cris⁹**
vngemti natura prestatet **Cris⁹**
Sed et aliud posuit dicens Qui est i
sūm patris. Et em m sūm qūfari multo
plū e qd simpliat uidere Nam qd sūm
pliat uidet nō ad eus quod uidet cog
mōmōm hē Qui uō m sūm qūfari mēhil ig
norabit Cūm igit audieris q mllq cog
noscat ptem mī filius nequāq dicit
qm et s plū amibūs nouit ptem sōd nō
quātus e nouit et ppterca euangelista
m sūm patris cū morari dicit ut nō est
memō p id aliud signū qm familiaritā
vngemti et cōcōmōtatem ad ptem **Aug⁹**
In sūm em patris e m sōcōto patris Non
em deq hē sūm que ad modū nos hōmō
tūctibus. Alio cogitand e sic sedere quō
nos aut forte cōctus e ut sūm hēt
Sed quā sūmōs non mētus est secretū pa
tris uocatur Qui ergo m sōcōto patris
nouit ptem ipē enarrāuit quod uidit
Cris⁹ Sed quid enarrāuit qui est vni
deq Sed et hō reliqui pphete et moyses
clāmant aliud est ergo plū didicimq
afilio m sūmōs pphētibus cōstente qmū
quidem ipā hoc qd alij narrant sūnt
enarrata ex opōpōis vngemti. Deinde
qm multo māiorem suscepimq doctnam
p vngemti et cognōimq qm spūs est
deus et eos qui adorant eū m spū et
ultate adorare oportet et qm deq p
et vngemti **Bedā** pterca sciend qd
s ad pphētē referat qd aut enarrāuit hō
factus enarrāuit quid de cōmōmō vnta
te sciend qualiter ad eus qtemplacōm
ppterand quibz actibz sit pueniend Sed uō
referat ad futurū tūc enarrabit ad elatōs
sūs ad uisōne clāitatis sūe mducet **Aug⁹**
gustm⁹ sūnt aut hōmōes qui dicent nati

uitate cordis sui decepti per inuisibiles et
filios aut inuisibiles est. Si ergo ipse carne
filius inuisibilis dicit et nos concedimus et
et catholica fides. Si autem sicut ipse dicit
antequam incarnaretur multum delirant. Si per
sapiam dei etiam uerus dei est. Sapia enim
dei uideri oculis non potest. Si uerbum horum
oculis non uideatur ubi dei sic uideri potest
Crisostomus Non igitur soli ipse perit est
idem nemo uidit unquam sed et filio ut
ut paulus dicit et ymago dei inuisibilis
alio uero inuisibilis ymago est et ipse
inuisibilis est. **Origenes** Sedem igitur
habet testimonium a iohanne baptista de christo pro
latum inuenit primo illic. Hic est de
quo dixi. Et desinente ibi ipse enarra
uit. **Theodosius** vel aliter postquam spiritus
dixit euangelista quod iohannes testatur de
christo ante me factus est. nunc super subiungit
quod permissum testimonium reddidit christo
iohannes. Unde dicit. Et hoc est testimo
nium iohannis quod miserunt iudei ab utrimus sa
cerdotes et leuitas ad iohannem. **Origenes**
Iudei quidem ab utrimus ut cognati ex
istences baptiste de stirpe sacerdotali
existences sacerdotes et leuitas deseri
nunt suspicantibus quis esset iohannes eos
saluaret qui deputati sunt secundum etiam
ab alijs differre et ab etiam utrimus loco
iohannem itaque cum tanta gratia uenisset erga
christum autem nihil huius factum legitur a iudeis
sed quod erga iohannem iudei hoc iohannes er
ga christum persequitur per christos discipulos me
rogans. Tu es qui uenturus es an alium
expectamus. **Crisostomus** Sic autem fidedignum
estimauit et iohannem ut ei desipens di
centi credent. Unde dicit. Ut interrogaret
eum tu quis es. **Augustinus** Non autem mitent
nisi mouentur excellencia auctoritatis eius
quia ausus est baptizare. **Origenes** iohannes
autem ut uideatur disternerebat opus questionem
sacerdotum et leuitarum dubitacionem ne forte
christus esse baptizans apertus in illud officium
cauebant ne temerarij putarentur. Quia
propter merito ut corpore optimo fallax deo permissum
aboleret ac subinde uitas peralarit. quod non

est christus ante omnia manifestat. Unde sequitur
Et confessus est et non negauit et confessus est
quia non sum ego christus. Hoc etiam adiciamus
quia templus aduentus per ipsum uocabatur quo
damo tam per se existens legis peritus ex sacris
scripturis illius tempore perit colligentibus propter
quod theodosius non modicam multitudinem qui
christus congregauit et per illud iudas galileus
et dicitur per se. Cum ergo feruencius
per se expectaret aduentus iudei transmittit
ad iohannem per hoc quod est. Tu quis es
Comite uolentes per se per se factum. Non
autem ex eo quod dicit. Non sum ego christus ne
gavit ex hoc omni ipse confessus est ueritatem
Bregetius Negauit plane quod non erat
sed non negauit quod erit. ut ueritatem
loquens eius membrum fieret. aug. sibi nomen
fallax non usurparet. **Crisostomus** Vel aliter
passi erant iudei quodam humano passione
ad iohannem. Indignum enim estimabant subici
eum christo. pro multa que iohannes dicitur demon
strabant. Quia per se erat genus illustre.
Principis enim sacerdotum filius erat. De inde
dicitur aduocatio humanorum deperit. In christo
autem contrarium uidebatur. genus humile quod
ei exprobrabant dicentes. Nonne hic est
fabri filius dicitur et uestimenta nihil
plus multas habita. Quia igitur iohannes gratie
ad christum inuehens uolentes magis iohannem
hunc christum inuenit ad eum opmantes per
blandicias et allicere ad ostendendum se christum
esse. Non ergo quosdam contemptibiles
mittit ad christum ministros et herodianos et
sacerdotes et leuitas. non quosdam sed eos
qui erant ex utrimus hunc honorabiliores
Et ad hoc mittit ut interrogarent eum tu
quis es. Non quod ignorantibus sed uolentes
eum inducere ad hoc quod dixi. Unde iohannes
ad mentem et non ad interrogacionem eis respondit.
Et confessus est et non negauit et con
fessus quia non sum ego christus. Et uide
sapiam euante. Tercio quod idem dicit et
uolentem baptize indicans et malicia et a
mentem iudeorum. Deuoti enim famuli est
non solum non rapere gloriam dei sed oblata
amulata respicere. Tunc quidem ex igno
rancia adhuc uenerunt suspicacionem ut
iohannem christum estimarent. Hic uero a malicia

mente equa interrogabant eum quomodo
 y blanditas attrahere ad hoc quod volebant
 frustri enim hoc optinissent. Evidenti non
 simi ego xpus dixissent. Non hoc signifi-
 ca simi non hoc venimus interrogatur. Et
 capti et manifesti effecti ad aliud veniunt
 unde sequitur. Et interrogavit eum quid
 helyas es tu. **Aug.** Novavit enim quod pre-
 cessus erat helyas xpm. Non enim aliam
 ignota erat. nome xpi apud hebreos et
 non putaverunt illi esse xpm. Nec tamen
 eis putaverunt xpm nam esse venturum. Et
 cum peccant venturum offenderunt in pntem
 sequitur. Et dixit. Non simi. **Greg.** in
 omi. Ex his verbis questio nobis valde
 implexa gnatu. Alio quippe in loco inquisi-
 tus ad discipulos dno. De helye adventu re-
 spondit. Si nulas sine iohes ipse e hely-
 as. Quomodo ergo propheta utatis est si eius-
 dem utatis sermionibus tantum non est.
Origen. Dicit autem aliquis quod signora-
 bat iohannes esse helyam. et hoc immo-
 vtent qui a pntem itate incorporationis
 ut tamquam a demio induente corpora.
 Quocirca enim iudei plerumque et sacerdotes
 an esset helyas ad itate corporis assumptus
 documtu uerax arbitran quod paternu ex-
 istens nec alienu ab archano suo dact-
 na. Ob hoc ita dicit iohes helyas no
 sum. Nam nescit pntem vitam xpm.
 Qualiter autem uideatur rationabile si tamquam
 propheta aspici illudat e et dedec et vni-
 gemito tanta narravit ignorasse de xpo
 an vni eius aia fuit in helya. **Greg.**
 in omi. Sed si subalio vitas xpi ipa re-
 queat. ho quod inter se gnatu somit
 quo gnatu no sit mventu ad zachariaz
 namq de iohes angelus dicit. spe pcedet
 an illu in spu et vntate helye. Quia scilicet
 stant helyas pntem dno aduentu puenet.
 Ita iohes puenit pntem. Dicit ille pre-
 curfor venturuz est iudas. Ita iste pre-
 curfor factus e redemptoris iohes igit
 spu helyas erat in psana helyas no est.
 Quod ergo dno factu de spu hoc ioha-
 nes denegat de psana. Quia et in spu
 erat ut discipulis dno pntem de iohes
 smam dicit. Et iohannes turbis canali-
 bus non de suo spu sed de corpe videt.

Origen. Respondet ergo loquitur et sacer-
 dotibus non sum dicentis pntem xpi corp
 Non enim sapiebat pntem xpm. si idem
 spūs esset in vtroque. Sed si iohes esset ipse he-
 lyas qui assumptus e. mit apparet pntem
 quod a iudeis expectaba absq natiuitate pntem
 aut arbitrans resumptum corpus dicit
 quod mo sequens e filius zacharie tantis sa-
 cerdotibus in sermo natiū sup omes hūanod
 expectacōm ignorari. a sacerdotibus et le-
 uitis ipm natiū fuisse maxime luca testa-
 te quod factus e timor in omnibus hūanabz
 circa eos. Et forsitan quoniam pntem helyam
 expectabant an xpm. quod tropice suspici
 vident an estu qui pntem xpm in fine
 venturuz. Et tunc respondit. Sed et nihil
 mirabile stant in saluatore pluribus hūanabz
 ex maia natiuitate eius quiddam fallebatur
 putantes eum uel iohem baptista uel helya
 uel aliu propheta. Sic et in iohes quosdam
 orat eus ex zacharia non latebat et ali-
 qui dubitabant si forsitan qui expectabat
 helyas apparuit. Alim uero cum plures iohes
 editi sunt. pntem vni de quo moyses pntem
 tauit pntem expectabat. Iuxta illud
 pntem nobis suscitabit deus ex fratribz
 vris stant me illi parabit. Tertio pntem
 tant non si foret propheta simpliciter sed
 cum articulo in greco pntem. Unde pntem
 propheta es tu. Per singulos enim pntem
 nouit pntem. ista nemine corpe fore hinc
 que moyses pntem. qui stant moyses
 modus stant inter deu et hoies. et ac-
 cepto testamto adeo traderet discipulis
 hū aut nome ille non xpo attribuetibz
 quod arbitrantibz aliu xpo ipm fore.
 Iohes stant quoniam et xpus ille propheta
 esset. Unde subdit. Et Respondet non
Augustinus. Vel quia iohes maior erat
 quā propheta quā pntem longe pntem
 iohes pntem demabat. Sequitur. Dixe-
 runt ergo ei. Quis es ut Respondit
 hū qui mferunt nos. Quod dicit de
 teipso. **Cris.** Vides hic uehementius e pntem
 et interrogantes hūc alie cum
 mansuetudine cas quod no erant. Vere su-
 piciones destruentem et cum quod e vera
 ponentem. Unde sequitur. Dicit. Ego uox

clamantis in deserto **Aug⁹** vsuas illud
dixit. In iohanne pphā ista completa ē
Greg⁹ Scitis autē quā vnguentis fluis
ūbim patris vocatur. Et pā autē nra locu-
tōe cognoscim⁹. quā pns vox sanat ut v-
lum posse audiri. Iohannes ergo vocem se
esse asserit quā ūbim pcedit et p ausm-
sterū pns uerbum ab hāmbus audit. **Ori-
gen⁹**. In eleganter autē heraclon de iohanne
et pphetis considerans ait quomā. Alid sal-
uator est. Vox autē per iohem intelligit. So-
lus em pms a amō gradus pphetias. Cui
dicendū qd non significatū vocem dedit
Tuba nemo se accingit ad preliū. Si ergo
nil aliud quā pms est vox ppheta quō nō
sinitur nos ad illā saluator. Scruam mqt
scripturas. Dicit autē iohes pce vocem
non clamantem in deserto sed clamantis in
deserto cuius saluet qui stabat et clamabat
Si quis sitit ueniat ad me et bibat. Cla-
mat em ut distantes audire papiant et
gratū hntes audire pncant. Mensurate
corā que dicit. **Theo⁹** vel quā ueritatem
mani feste annūciat. Quis em qui in lege
erant ob stare loquebant. **Greg⁹** vel in
deserto iohes clamat quā de uelute ac de-
stitute uidee solatū idemptōis amūat.
Origen⁹. Apus autē uas in deserto cla-
mantis ē ut a dco desituta ad rectā fra-
endam uiam dñi reuertat. nōq̄ pmutate
serpentini gressus psequedo. sōm q̄templa⁹
quidem sublimatū in uirtute absq̄ pmutatōe
mendatū et sōm actionē post congruam
speculacōm licitū opus referentem. unde sequit
Dirigite uiam dñi sicut dixit vsuas pphā
Greg⁹. Via dñi ad cor dirigit. tū uita-
tis sōm hūiliter audiat. Via dñi ad cor
dirigit. tū ad pceptum uita pparat. **Ori-
genes** facta respōsōe. sacerdotes et le-
uitas denus missim ē ppheta. unde
dicit. Equi missi fuerunt erant exphsias
Quia em ex ipō sōmone dicitari attingit
dico tū teratū ee testōm. Vide tamē quō
mota sacerdotalem et leuiticam psonā est
tū mansuetudine placidillud. Tu quis es
Nihil em arrogans uel pteruū mōne
corp q̄mōt. sed cūta decētia ueris dei
mptas. Sed pphā sōm sūi nomē diuisi
et mportam ex discordia q̄mōdius uoces

pretendunt baptiste. unde sequit. Et dixit
ei Qui dixerunt ei Quid ergo baptizas si
tu nō es xp̄us neq̄ helyas nec pphā.
Non quasi scire uolentes sed phibe ei a
baptismo. Deinde uero nō q̄s quo pacto
prom ad baptisimū uerunt ad iohem hūg
aut solutio ē quā phisi nō credentes ac-
cedunt ad baptisimū. sed ex pparatōe tū ti-
meant xp̄m. **Cris⁹** vel ip̄s idem sacerdo-
tes et leuite ex phariseis erant. Et
quā blandiatis ei nō ualuerūt sub pla-
tate accusacōm ei t̄mte temptant. co-
gentes ei dicit. Et nō erat. unde seq̄t
Et interrogauit ei et dixerunt ei Quid ergo
baptizas si tu nō es xp̄us neq̄ helyas neq̄
pphā. Quasi audacie uidebat. epe bap-
tizare si xp̄us nō erat. nō p̄t̄ur illius nō
p̄co. i. pphā. **Greg⁹**. Sed scis quis etia
tū pueris mēte requirit. ab omniatis sue
studio non mutat. unde iohes quā ad
uerba in iudice predicatūa respondit uite
unde sequit. Respondit eis dices Ego
baptizo maqua. **Origen⁹**. Ad illud em
Quid ergo baptizas quid aliud asseri di-
cebat. in p̄rud baptisimā carnale p̄tende
Greg⁹. Iohannes em nō p̄nti sed aq̄
baptizat quā peccata solue nō ualobat
baptizata. corpora p̄aq̄ lauat sed tōmē
aūs p̄uena non lauat. Cur ergo bap-
tizat qui peccata p̄ bap̄m nō relasat. m̄t
ut p̄uolens sue ordmem seruās. qui
nascitur nascendo p̄uenat baptizacōm
quā dñi baptizando p̄uenet. Et qui
predicando facit ē p̄uolens p̄ bap̄m
lando etiā p̄uolens eius p̄t̄ m̄stracōne
sacramēti. Qui m̄t h̄c in steruū rōq̄
tōmē m̄e amicitias h̄m̄e in medio homi-
stetissā asserit et uerari. Sequit em. oye
dus aut v̄m stetit que uos ne facis
Quia p̄ car nem dñs apparetis et uis-
ibilis op̄tat corpe et in uisibilis maq̄tate
Cris⁹. Hoc aut dixit qm̄ decens erat
xp̄m q̄mōtū ee p̄tō ut uisū. multas p̄
ubiq̄ hūilem ee docente. Cum aut dixit
Quem uos ne facis. Et etiā h̄c cognō
ceratissimū dicit. quia quis ē et unde

Aug⁹ hūilis autē non uidebitur et
 p̄ta accensa est lucina. **Theophilatus**
 vel mediū erit phisicō dñs sed ignora-
 bant eū quā ipi scripturas se sūre puta-
 bant et m̄quid illis p̄m̄cabat dñs me-
 dius corp erat siluēt m̄cordibz corp Sed
 nesciebant eū eo q̄ scripturas nō intellige-
 bant. Vel aliter mediū quidem erat
 m̄quid mediator dei existens et homi-
 nū ihesus. mediū phisicōz exōtit vo-
 lūe illos dea aduēre sed ipi nesciebāt
 eū **Origenes** vel aliter hoc dicit ego
 baptizō maq̄. Ad illud quid ergo bapti-
 zō. Ad p̄m̄. Si tu nō es xp̄us. p̄re-
 camū dei de p̄cedente xp̄i sūba p̄p̄m̄
 q̄ tanta sit ei dñs q̄ m̄uip̄ibilibz sit
 sua deitate cū sit p̄ns auliz. **uana** et
 totū p̄ orbem diffusis q̄ notat ex illo.
 aduēre p̄m̄ sciat. hīc em̄ p̄ totū or-
 bis mactima effluxit se utque acat
 p̄p̄m̄ accent. ad m̄a em̄ per ipm̄ fact
 sint. vnde palam est q̄ m̄quidibus
 auctō. Quid ergo baptizō ip̄e mediū
 erat. vel quod dicit. In medio p̄m̄ ste-
 tit intelligendū ē de nobis hominibz. Cū
 em̄ sūm̄a rōnales in medio vrm̄ exōtit
 op̄o q̄ p̄ncipale siluēt cor in medio tanq̄
 corp̄ in sūm̄ ē. Qui igit̄ aliud in medio
 gerunt. Non autē cognoscit de illis nā
 nec de quo fonte manant nec quomō
 consistit in eis hīc aliud in medio sui ob-
 tinētēs ignorant q̄ in iohēs agnōuit. Vn
 exprobrando dicit ad phisicōs. Quem
 uos nescit. Quia expectantes phisicō p̄
 aduēntū nescit tam arduū deo q̄ top̄la-
 bant. solum hominem sūm̄ existimantes
 eū esse. dicit autē. Sciat. Nam stat
 pater inuariabilis existēs et in p̄mitabi-
 lis stat quoq̄ ubi eius ad saluandū gēnuo
 quidus carnem suscipiat q̄nis mediū homi-
 nū sit m̄uip̄ibile. Ne vero putet aliquis
 aliū esse m̄uip̄ibilem ad om̄e hōm̄es ven-
 entem uel ad vniūsum orbem ab eo qui ab
 hūanatus est et m̄a comparat subdit
 Qui post me uenit h̄ ē. apparitūz ē
 Non autem idem denotat hīc per hoc

dicit post. et cū ibidē nos post se mittat
 Illic em̄ sequi post ipm̄ p̄cipit nobis ut
 ut eius indagando uesp̄gia p̄ueniamq̄ ad
 p̄m̄ hīc autē ut patet quid sequēt ex
 iohēs dogmatibus. Venit em̄ ut tūcū ce-
 dant p̄ eū p̄ati p̄m̄ora ad p̄fētū ubi
 dicit ego ip̄e ē qui post me uenit. **Cris**
 de si dicit. Ne existēs corū consistē
 et in meo baptizate. Si em̄ meo bap̄ta
 p̄fētū est. alius nō uenit p̄ me. al-
 lid bap̄ta datur. Sed h̄ p̄p̄rio illius
 et transibit m̄p̄p̄mo ut umbra et yma-
 go. Sed opt̄ eū qui uirtutem imponet
 Venit post me. Si em̄ h̄ est p̄fētū
 nequā p̄t̄ locus queret. Et iohēs subdit
 Qui ante me factus est. Hīc ē honorabi-
 lior. **Greg** Sic namq̄ dicit. Ante me
 factus est. de si dicit. Ante p̄ortus
 est michi. Post me ergo uenit. Quia
 post modū natus ante me sicut factus ē
Crisp Ne autē existēs comparabile
 eē eū excellētia hanc m̄p̄abilitatem
 ostēdere uolens subūgit. Cui ego nō su-
 dignus ut solua corrigia calciamē. q̄ d.
 In tantū ē ante me ut ego nōq̄ multi-
 mis ministrōz uocari dignus sim. Cala-
 amētia em̄ solū ultimū m̄sterij res ē
Aug⁹ vnde et si dignū ē dicit. ta-
 tum nō corrigia calciamē solū multū se
 hūilissēt. **Greg**. Vel aliter uos apt̄
 uerēs sūt ut si quis eam que sibi q̄pe-
 tet accipere uisum nollet ille cui calca-
 mētia soluet. Qui ad hanc p̄p̄sus
 uite p̄p̄m̄itatis ueniret. Quid igit̄
 ter hōm̄es p̄p̄us nisi ste eadē p̄p̄sa
 apparuit. Recte ergo iohēs se indignū
 eē ad soluendū corrigiā eius calciamētia
 demittat. de si apte dicit. Pedemptōis
 uesp̄gia demudare non ualeo. quia p̄p̄-
 si nomen michi in meritis non usurpo.
 Quod tamen intelligi et aliter p̄t̄. Quis
 em̄ nesciat q̄ calciamētia ex mortuis aiali-
 bus sūt. Incarnatō ergo dñs uenies
 q̄ calciamētia apparuit. qui in diuinitate sua
 mortuētia m̄e corrupciōis assump̄it.
 Corrigia ergo calciamētia ē ligatura m̄s-
 tery. Iohēs ergo solū corrigiā calca-

mentia eius non valet quia in carnatione in
storia nec ipse in nefarie sufficit de se pa
tenter dicat aliud mirum est michi ille platus
est que post me quidem natus considero sed
natiuitatis eius misterium non comprehendendo. **Origenes**
Quidam uero non in parte dixit hoc
sit intelligendum. Non sicut ego tunc ut
causa mei descendat a magnalibus ad canem
qui calcantibus suscipiat. **Crisostomus** Et quia
iohannes cum decem librate ea que de se
sunt omnia predicabat. pro euangelio sua
et loca designat dicitur. hoc in bethania
facta sunt transiordanem ubi erat iohannes
baptizans. Non enim in domo nec in angu
lo christum predicabat. sed iordanem transiit
in media multitudine. **Augustinus** in tribus di
bus qui ab eo baptizantur. Quorum uero
exemplariorum eius hinc in bethabara dicitur.
Bethania enim non ultra iordanem nec in
deserto. **Glossa** Vel dicitur in bethabara u
na transiordanem. alia citra non longe
a iherosolyma ubi lazarus fuit suscitatus. **Crisostomus**
hoc autem et propter aliam causam designat. Quia
enim res non antiquas narrabat sed ante
pauli tempus contingentes. pntes et uide
tes facit eorum que dicitur de miraculis alio
tributionis. **Alchimus** Bethania uero domus
obedie interpretatur pro quod inquit quia per
obediam fidei ante ad baptismum debent
peruenire. **Origenes** Bethabara uero in christi
domus interpretatur et sequitur ad baptismum. propter
domo plebem perfectam iordanis autem interpretatur
descensus corporis. Quis autem erit hic fluuius
in saluatore in parte ingrediente et hinc
in medio iordanis quoniam non sicut descendere
descensum sed hinc gressus. hic segregat do
natas amoyse ab his que per iherosolimam doman
sentes hinc in uulgi locantur ciuitatem dei.
Sicut autem dicitur in egyptiaco flu
uio ita deus in isto spiritu enim est in filio et
qui profectus illuc ubi se lauent obpro
bium egypti deponit ac apti ad preceptum
hereditatis parantur. nec non aliquid mu
dant et duplices capaces sunt gratie ac promp
ti sunt ad suspicionem spiritus alium et aliud

flumen nam descendenti spiritu columba
transiordanem uero iohannes baptizat ut
pater uenientis non in nocentes sed pecca
tores uocare. **Altera die** 10. **Origenes** per
iohannis testimonia iam uidetur ab his ueni
ens ad eum non solum profectus sed et
potentem effectum que per diem secundariam
signatur. Unde dicitur. **Alia die** uidit iohannes
illum uenientem ad se. Pridem autem iheresu
ptimus in ut illud concepit ad matrem iohannis
pregnante profectus et procerem quoniam
ad aures elizabethe ex male saluacione
exulcat iohannes acceptus in uero. hic autem
post iohannis testimonia ipse uidetur ab apud
accidens ad eum. prius autem auditu alio
instruit aliquis ac demum oculate apparet
illa pharaonem que maria ad elizabethe mi
norem uenit et filius dei ad baptistam
ad feruorem opitulandi inuoluit et mo
destiam admonem. Unde ad baptizans
uenit saluator non hic dicitur sed ex dicitur
matthea colligimus dicens. Tunc uenit iheresu
agalilea ad iordanem ad iohannem ut bap
tizaretur ab eo. **Crisostomus** Vel aliter matthea
aduentum christi ad baptismum spiritualiter dicit
iohannes autem et cursum esse iussit ad io
hannem ostendit per baptismum et hoc manifestat
ad postea dicitur. Quia uidi spiritum descen
dente ut que artium per enim sibi euante ipse
narrat. **Mattheus** enim ea que ligaretur bap
tista iohannes pridem festinat ad ea que
deinceps per ipse. Sed iohannes hinc man
me in morat que saluet ante incarnationem
iohannis sunt. Unde hic dicitur. **Alia die**
uidit iohannes illum uenientem ad se.
Cuius igitur gratia spiritus per baptismum ad eum
ueniebat. Quia ipse et baptizandus cum
multis ut nullus suspiceret quoniam ex eadem causa
ex qua et alii ad iohannem ueniret. puta
peccata confessores aut in penam abluenda
et fame. prope ergo accedit datus iohannem
actione corrigenda hanc suspicionem que iohannes
pauca correxit. Unde sequitur. **Et ait**
Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi.
Qui ita primus erat ut et alio peccata ab
luere posset. manifestum est quoniam non ut
confitebitur peccata accedit. sed ut actionem
de iohanne loquendi de ipse ipse. **Venit enim**

Ids ut hij qui priora audierant certius
 recipiant que dicta sunt et alia rursus audi
 ant dicit aut ecce agnus dei timentis
 qd hic est qui olim querebat rememoras
 qd hic vna et vmbra que scdm moysen erat
 utra figura factus eos ad ducat ad vita
 tem **Aug** Si aut agnus dei est t no
 cens et iohannes e agnus an no et
 ipe e immo cens sed snt opilla ppaie
 demit de qua cantat gemens dauid **Sp**
 i iniquitatibus conceptus sum Solus ergo e
 agnus qui non sic venit Non em mini
 state conceptus est nec in peccatis **mir** ca
 en mudo alit que virgo concepit virgo
 pepit quia fide concepit et fide suscepit
Veda Sed cu qm offerunt aialia i
 templo tria testra vitulus ovis et cap
 volatilia vero duo turtur et coluba et
 deonibus tria adducant arces ovis agna
 de gne ovis agni memoravit Agni et i
 oblationibus cottidianis offeri uidentur
 Vm quidem mane altem uero p vespere
 Que nam oblatio alia pt ee cottidiana
 arduali natura ophenda msi verbum
 uigens agnus typice mncupatum hoc
 nempe conscribit oblatio matutina ad se
 quenda m tellecto et m diuina relata hie
 q em aia pt pati ut simis uigiter m sicut
 eo q corpus testra et grauis quingit est
 portata **Ex hoc** ead illo q xpus e con
 uertere de phuribz patina et quadamo ves
 pe ptingens ad corporalia pcedentes **Et**
 aut hunc obtulit agni ad ymoland de q
 fuit m homie recondita magna sacerdos
 qui dixit Nemo tollit aiam mea ame
 sed ego pono ea **Vnde** dicit agnus dei
 ipe em mae languores accipies coctus
 mundi tollens peccata morte q baptisim
 suscepit apud dei em no p transit m cor
 rectu p p agna quid disciplina indigat q
 p difficulta **Ex hoc** **Theoph** vel dicit
 xpus agnus dei m qntad deus pr mor
 tem p acceptauit p nra salute vel m
 qntad cu p nobis tradidit morti Sicut et
 dicit qd hunc hec oblatio e talis homie
 qua talis homo obtulit sic et xpus dicit
 agnus dei dantis salus filiu p nra saluta
 i mortem **Et** ille quidem agnus typica

nullius aro peccata sustulit hic uero
 peccata omni orbis dicit p dicit em
 mundi eruit ab ira dei **Vnde** subdit ecce
 qui tollit peccata mundi Non alit dicit
 qui tollit sed qui tollit peccata mundi q
 semp hoc facente ipso Non em tuc solu
 tulit cu passus e sed ex illo tempe usq
 ad pnt tollit non semp crucifixus **Vnam**
 em p peccata obtulit oblatio sed semp
 purgans pillam **Beeg** viij. marz. **Vic**
 aut ab humano gne plene peccata tollit
 cu p mcoruptiois gloriu ma corrupcio p
 mitat **Esse** namq aculpa libi no possu
 mis quo usq m corpus morte tenem **Theo**
Sed quare non dicit peccata mundi sed
 peccata mundi sed peccata mundi ut uidelz
 p hoc q dicit peccata mundi pnt ni
 delectu i mure Sicut qd hunc dicit q ho
 cietz e de paradiso i ame gemis huanu
Veda Vel peccata mundi dicit originale
 peccatum quod e comite totius mundi qd
 quidem peccatu originale et singulor sup
 addita p pnt p gntm relapat **Aug** Qui
 em de ma nate peccatu non assumpt
 ipe e qui tollit nra peccata **Nostis** q
 quidam homies dicit Nos tollimz pta
 homibus quia sic sumz **Et** em no fuit
 stus qui baptizat quod tollit peccata
 tuis cu sit ipe plenus peccato **Contra**
 istas disputaciones hinc legamz **Ecce** qui
 tollit peccata mundi est sic psumptio ho
 mibus m homie **Origen** Sicut tamen
 iugi oblatio agni cognate p reliq oblatioes
 legales **Sic** hunc agni oblatio cognate ob
 lationes vident m msi effusionem sanguis
 martis quoz pata et confessione et pmp
 titudine ad homi obtudut mactationes
 mpro **Theoph** Quia uero supius illis
 qui ex pntas uenerant qd hie dixerat q
 modus am stae q vos nescitis hic igno
 ranabus eu demit dicens hic e de quo
 dixi post me uenit uir qui ante me factz
 e **Vir** dnt dicit ppter etatis pfectio
 Nam xpus amoz baptizatq est **Vel**
 quia spualis aie am e et etae spansus
Vnde paulz de panti uos vni uis u
 gment tnta exhibe xpo **Aug** Post

me autem venit. quia postior natus est an-
ma factus est. quia prior natus est michi. **Ge-**
gorius Placens autem eius causas appuer-
at subuigat. Quia pro me erat. de se apte
dicat. Unde me etiam post natus superat. quo-
ia natiuitatis sue temporu ad angustiam.
Nam qui pro me in tempore nascitur. sine tempore
est apte genatus. **Theophylactus** Augustinus o ar-
te. Non dicit quia pro me erat. sed
quia prior me erat. Audiat h' paulu-
mose tam abysso. q' no comaria simplici
p'mordiu. quia si essendi p'cipiu simplici
exogme qualis pro extitit pauis. Na
ma manifestum e q' p'causor xpm in se
mepibus sapabat. s'dm huanu dignacon. **Aug-**
ustinus autem non uidet. ex amara ipse cogna-
tam ei testimoniu p'hibere quia cognatus
eius erat s'dm carnem. p'ca dicit. Ego
nesciebam eu. Et s'dm rom hoc contigit.
Et em in deserto quiescens e iohes in
uacua nero quocumq' xpo puro exsistente f'ad
sime p'ca que circa magos et quocumq' calia
ante milia contigerant. t'pus iohanne ca-
ip' ualde p'uo exsistente i medio uo t'pe
ignotus omnibus exsistebat. p'pter quod sub-
dit. Sed ut manifestet' mistel' p'ca. de
m ego mag' baptizans. Hinc caa manife-
stum est qm et illa signa que quida dicit
a xpo impulsa facta mendacia et f'itose
sime. Si em ap'na eate miracula f'assit
opus nequa' naxi iohannes cu ignora-
set nec reliqua miracula indigisset mag'is
ad manifestandu eu. Non igit' t'pe xpus
baptizante indigebat. neq' aliqua aliam ca-
hebat illud lauacu quod p'mo strucom fac-
eius f'ida q' e m xpm. Nam em dixit ut
mudem eos qui baptizant' noq' ut libem
aperetas rem baptizans. Sed ut manife-
tet' iseli. Sed inquit sine baptizante no
licebat p'dicare et inducere turbas. Sed
facilius ita factu e. Nequa' em concuisset
ames si sine baptizante p'dicaco f'ad e't.
Augustinus Vbi ergo cognatus est d'ns
sup'fluo ciuia parabat'. quia cognoscen-
bus se ipe factus e ciuia. Itaq' non dicit
d'ni baptizans iohes sed quo ad usq' demon-

stratus e d'ns huius. Ergo d'ni daret' no
ad d'ns huius. exempli ad p'cipend' salu-
tem baptizans iohes. Baptizans seruus. Bapti-
zans si alij baptizans q'ui optebat ut baptiza-
rentur baptizans d'ni. Qui aut' baptizans
baptizans d'ni no opus hinc baptizans q'ui. **Aug-**
ustinus iohannes testatus est ita magis quid
q' sufficiens erat audiret' amos stupefac-
p'ca ex totius orbis terrar' salus p'ca
tolleret. uolens credibilis. **Aug-**
ustinus id face-
redupit hoc addit et ipm s'm f'osset
em aliquis dicit iohes qualis igit' tu cog-
nouisti em respondet q' p' sp'us s'i d'cten-
sum. Unde sequit'. Et testimoniu p'hibuit
ioh'es dicit'. quia uidi sp'it' descendente
quasi colubam de celo et manente sup' eu.
Augustinus de t'm. Non aut' tuc vnica
e xpus sp'us s'to qm sup' eu baptizati. ve-
lud columba descendit tuc em corpus
corpus s'ui i. e. eate. sua p'figurate dignata
est. in qua p'cipue baptizati accipiunt sp'it' s'
sanctu. Ab audissim' em est ut addam
ai cu iam xpus esset annos eius em eate
a ioh'es baptizatus est accepisse sp'it' s'm
sed uenisse ad illud baptizans sicut sine illo
sio peccato ita no sine sp'it' s'to. Et em
de famulo eius et p'cipue ip' ioh'es sp'it' s'
est. sp'us s'to coplet' ab uis m'is sue qui
quis sematus ap'ce tamen sp'it' s'm i uis
formatus accepit. quid de homine xps intel-
legendu e uel addendu eius carnis ip'
canepas no carnalis sed sp'ualis fuit. **Aug-**
ustinus de augone p'ano. Non aut' d'nam pla-
xpm uerid corpus huius. sp'm aut' s'm
fallat' apparuisse oculis homi. Sicut em
no optebat ut homines falleret. sicut de-
scit ne sp'us s'to. Sed om' potuit deo qui
vniu'sam creatur' ex nichilo fabricauit.
no eate difficile em corpus columbe sine
alio columbar' m'is p' figurate sicut et no
fuit difficile uerid corpus m'is uis ignis si-
ne uerid seme fabricare. **Augustinus** sup' iohem
de nobis aut' modis andit' inabili ter d'ns
sp'm s'm p' columba sup' d'ni baptizati. p'
ignem sup' discipulos congregacos. Ibi s'm
p'licat' hinc feruor anditur. Ergo ne sp'm
s'ificati d'ni h'ant' in columba dem'it'.

et ne simplicitas frigida remaneat
 signa de monstrata est. Nec moueat
 quoniam lingue diuise sunt. Noli dissipari timore
 unitatem in columba cognosca. Sic ergo o
 portabat demerari spiritum sanctum ueniente super
 dicitur ut cognoscat. omninoque si hanc spiritum
 sanctum simplicem se esse debet scire columbam
 et hinc cum fratribus uerum pacem quoniam signum
 ostensa columbarum ostendunt et coru sed lam
 ant alam auu i nocens et nata colubaru no
 coru demortu pastime. hec columba n hie
 De frugibus terre uiuit. Si eam genuit
 columbe in amore nolite mirare. quia i colu
 be spcae uoluit demerari spiritus sanctus. ipse
 enim interpellat pro nobis gemitibus. Tenet
 uolubilis. Non autem spiritus sanctus in semetipso
 sed in nobis gemit. quia gemitio non facit
 Qui enim nouit in premissa se esse mortali
 tatis huius pergrammari se adno quod diu ipse
 hie gemit. Vnde gemit. Spiritus illud gemitur
 donat. a uultu autem gemit in miseratione ter
 na uel quassati dampnati uel egradi in e
 corpore pergrammari sed non columbe gemitu
 gemit. Vnde ergo debuit demerari spiritus
 sanctus unitatem quida designans in se coluba
 ut pacate eam dicitur. Vna est columba
 mal. Vnde debuit humilitas signari. in se
 pauca in simplicitate exgemitur apparuit. aut
 ibi sancta et uera unitas pro in uoce dicitur
 Tu es filius inco dilectus. Spiritus sanctus in colu
 ba in unitate in se sicut spiritus baptizate
 in nomine patris et filii et spiritus sancti. **Greg. 11°**
max dicit autem manentem super eum. In
 uentis namque fidelibus spiritus sanctus uenit. sed i
 solo mediatore semper singulariter permanet
 et eius humilitatem aliquid deseruit. Spiritus
 diuinitate procedit. Sed cum de eodem spiritu de
 apulis dicitur. Apud uos manebit. quoniam
 singulariter signum erit quod in se permanet
 Quod autem cognoscamus se dona spiritus dista
 namque in huius enim donis sine quibus ad
 uitam perueniri non potest spiritus sanctus et electis
 omnibus semper manet. et sic manifestatio
 humilitatis. fides. spes. et caritas. In illis autem
 quibus post resurrectionem spiritus non manet. sed
 aliois querit. non semper manet. sed aliquando se
 a signis ostensioibus subtrahit ut humilitas
 eius detur hanc spiritus autem et unitas

am semper et totum hunc patrem **Criso.**
 Hebat spiritus sanctus adueniente sicut et nos hanc
 eam deseruit super eum ostendens quod spiritus sanctus de
 scenso solum manifestando se factus est. Vnde
 sequitur. Et ego nesciebam eum. sed qui misit me
 baptizare in aqua ille michi dixit. Qui
 que uidi spiritum descendente et manente super eum
 hic est qui baptizat in spiritu sancto. **Augu.**
 Quis autem misit iohannem. Si dicamus pater. Vnde
 dicimus. Si dicamus filius. Vnde dicimus. Quia
 manifestus autem est ut dicamus pater et filius. Quod
 ergo nesciebat eum aqua missus est. Si
 enim non nouit eum aqua uoluit baptizari
 tunc dicebat. Ego ante debeo baptizari. No
 uat ergo eum. Quod ergo et quod dicit. Nescie
 bam eum. **Criso.** Sed cum dicit. Nesciebam
 eum. Anterior tempus dicit non spiritus quod
 est pro baptizati cum phariseis eum dicens. Ego ante
 debeo baptizari. **Augu.** Sed legant alij
 euangeliste qui plinius illud dixerunt. et
 in uentis aptissime tunc descendisse colubam
 cum dno ab aqua descendente ascendit. Si ergo
 pro baptizati descendit columba et ante quod
 baptizatus dixit illi iohannes. Ego ante debeo
 baptizari. an baptizati illud nouit. Quod ergo
 dixit et ego nesciebam eum. Sed qui misit
 me. ut hanc audiret iohannes ut nosset eum
 que non nouit. an forte ut plinius nosset
 que iam nouit. Nouit quidem dicitur no
 uerat filium dei. Nouit quia ipse baptiza
 ret in spiritu sancto et ueniret ad flumem. Quod
 cum multi ad iohannem uenerunt ait illis. Qui
 post me uenit. maior me est. ipse uos
 baptizabit in spiritu sancto et igne. Sed quid
 non nouit. placeat baptizati ipse dicitur hanc
 et sibi uenturum. ne paulus aut petrus
 diceret. baptizatus meos sicut in uentis dix
 isse euangelium meum. Sed in seipsum plane
 transiit in bonos et in malos. Quod tibi
 fuit malus miser ubi bonus est dno. Ecce
 post iohannem baptizati. 2. post homada non
 est baptizati. quia iohannes dedit baptismum suum
 homada dedit baptismum christi. Quod sacramentum
 tam semper est ut nec homada in seipsum
 polluat. Potuit autem dno si uellet dare

ptatem aliam seruo suo ut daret baptm
 suu tamq[ue] vice sua et constituit totam
 vim in baptmate translatio in seru[u]m quiddam
 h[ab]et baptma d[omi]ni abno h[ic] noluit ut illo
 spes est baptizat[us] aquo baptizatos se ag
 noscent et noluit seru[u]m pone[m] spem i ser
 uo Si aut[em] daret hanc ptatem plus t[em]p[or]e q[ue]
 sent baptismata quot essent seru[u]i. ut quo
 dicitur est baptma iohis sic dicitur baptma
 petri p[er] uel pauli p[er] hanc ergo ptate q[ue] plid
 h[ab]i xpus recomit stat p[er]mittit e[st] de qua
 dicitur est vna e[st] columba mea p[er] alie fci
 ut h[ab]et aliquis baptm p[ro]pter colubam ut p[er]
 et ei baptizans p[ro]pter columbe[m] non p[er] **Crif**
 Et quia pater vocem emisit p[ro]dicans filiu[m]
 sup[er]uenit spu[s] sanctus uocem trahens sup[er]
 caput xpi ne quis p[ro]nau[m] est maret. d[omi]n[u]m
 de iohanne quod dicitur e[st] de xpo. Sed dicit
 aliquis Quia non crediderunt ei si uideret
 spu[m] Sed talia non indigent s[er]u[u]o oculis
 corpis sed magis uisione mentis Si namq[ue]
 miracula facientes uidentes intantid ebriz
 erant a luore ut cantaria q[uod] uidebant e[st] m[er]ita
 dicit qualiter solo aduentu spu[s] sancti p[er]
 columbe[m] expulissent incredulitate[m] aliam
 uox dicit no[m]i[n]e uisisse spu[m] sed plid ioh[ann]e[m]
 et eos qui de uoc[ati]o[n]e d[i]sp[ar]ati erant Et si et
 sensibilibus oculis possibile erat uider[e] i p[er]
 columbe[m] spu[m] descendente[m] no[m]i[n]e t[ame]n p[ro]pter
 hoc nec e[st] ambig[ui]t[ate]m h[ab]ere fuisse manifestum
 Item zacharias in specie sensibili m[er]ita
 considerauit et damel et eschiel Sed et
 moyses multa uidit qualia alioru[m] nullus
 unde subdit ioh[ann]es Et ego uidi et testimo[ni]u[m]
 p[ro]hibui quia hic e[st] filius dei Agni quide[m]
 eu[m] uocauit. et q[uod] in spu[m] baptizare debebat
 dixit filiu[m] aut[em] ante hoc n[on] misqua **Augu[st]**
 adptebat em ut ille baptizaret qui est
 filius dei uincus no[m]i[n]e adoptatus adoptati filij
 ministri p[er] vna uincus h[ic] ptatem adop
 tati ministeriu[m] **T[er]tia die Crif** Quia
 multi h[ab]e[re] que ap[er]tiss[im]o ioh[ann]e dicitur no[m]i[n]e
 attendebant p[er] d[omi]n[u]m eos ex[er]cit[us] uoce
 ad dicit Alia die ihu[m] stabat iohannes et
 ex discipulis eius duo **Vada** Stabat qui
 dem iohannes quia nullu[m] otu[m] arce[m] i
 canstenderat aqua nullus temptaco[n]is pas

et imp[er]turbatus deia Stabant cu[m] illo di
 sapuli quia magistrus illud corde sequeban
 r[ati]o[n]abili **Crif** Sed quare non t[er]ra[m] m[er]itu[m]
 circuiuit in omni loco uide[n]s p[ro]dicans cum
 sed stabat circa flumen exspectans cu[m] re
 uiret et t[em]p[or]e uenirentem g[ra]tia[m] sicut p[er]
 aperta xpi h[ic] fici uolebat **Vade** ca[m] q[ue]
 liter hoc muoris edificationis fuit. Quia
 em qua[m] semitilla[m] t[em]p[or]e r[ati]o[n]is flama
 talit[er] de uita e[st] illit[er] aut[em] et p[er] circuiens
 h[ic] dixisset uident[er] ex studio quoda[m] h[ab]u[er]it
 fici que fiebant et sup[er]totoe est plenti eig
 p[ro]p[ri]u[m] agit p[ro]phete quide[m] et apte am[er]
 absente xpm p[ro]dicaueru[n]t. h[ic] quide[m] ante
 p[ro]nau[m] spu[m] carnem illi uero p[er] assumptio[n]e[m]
 unde ut ondatu[m] q[uod] non solu[m] uoce[m] sed et
 oculis eu[m] ardebat **Subdit** Et p[ro]phete[m]
 ihm ambulante[m] dicit Ecce agnus dei
Ithoph Et p[ro]phete[m] inquit quasi oculis
 i[n]uenit g[ra]m et admiraco[n]em q[uod] h[ab]ebat i
 xpo **Aug[ust]** Iohannes quide[m] am[er] p[ro]f
 erat non querebat gloria[m] sua[m] sed testimo
 niu[m] p[ro]hibebat uita[m] Non em uoluit re
 manere apud se discipulos suos ut no[m]i[n]e se
 quere[n]t[ur] d[omi]n[u]m sed magis ascendit que se
 quere[n]t[ur] dicens Ecce agnus dei **Crif**
 Non longum facit sermone[m] q[uod] am[er] uind
 p[er]t m[er]itu[m] h[ab]ebat adduce[m] eos et quare
 xpo Stabat em q[uod] dicitur no[m]i[n]e indige
 rent co[n]testante Non aut[em] singulariter
 discipulis loquit de h[ic] ioh[ann]e sed eis pub
 lica[m] cu[m] ambig[ui]t[ate]m quia ex commu[n]i doct[ri]na s[er]u[u]o
 p[ro]p[ri]os seque[m] sequelam xpi firmi dicitur q[uod]
 manserunt no[m]i[n]e g[ra]m xpi seque[n]tes
 sed p[ro]pter s[er]u[u]o h[ab]ere et non facit s[er]u[u]o
 s[er]u[u]o d[omi]n[u]m sed admirat[ur] s[er]u[u]o p[ro]nau[m]
 et demitat eis p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e p[ro]pter quod uoce[m]
 et modu[m] p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e agnus em u[er]u[m] i
 fmiat et dicit agnus cu[m] aratuli adieca
 one excellencia[m] eius ostendens. **Augu[st]**
 iste em singulariter dicit agnus solus sine
 macula sine peccato. no[m]i[n]e eius macula ab
 sterse sine sed eius macula nulla fuit singu
 lariter hic e[st] agnus dei quia singulariter
 h[ic] agni sanguine solo homines redim[unt] p[ro]
 tant. hic e[st] agnus q[uod] lupi timent. qui
 leonem occidit occidit **Vada** p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e
 agni uocat. quia dona sui uelle[m] p[ro]p[ri]a

laetantur. quos uestem nobis imptate
 facere possimus. v. exempla viuendi nobis
 relictis prouidet quibus in dilectio calefacit. **Demus**
Alchimus mystice autem stat iohes cessat
 lex et exente ihesu. v. g. eu. angely au ipso
 lex phibet testimoniu ambulat ihesus de
 supulos collatus. **Beda** Ambulatio ead ihu
 dispensationi manacois quo ad nos uenit
 at nobis exempla viuendi phibere dignatus
 est in smuat. **Alchimus** Iohanne phibe
 te testimoniu quia ihesus erat agnus dei
 discipuli qui pns erant cu iohanne mger
 impu implentes scuti s. ihesum. vnde
 dicit. Et uiderut eu duo discipuli loque
 tem scuti s. ihesum. **Crisos** Considera
 aut quia quando dixit post me exomes
 ante me factus est. et qm non sim dig
 nis plueri corrigia calcearia eius nullu
 cepit. Sed qm dispensatoe locuta est
 et ad humulus sermone dicit. dicens
 Ecce agnus dei tue scuti s. ihesum
 omnia em non ita adducit. cu aliquid ad
 magno et excolsum de deo dicit. scuti
 cu le mgnud et amiae homi audiuit et
 ad salutem homi pntud. Considerandat
 q iohannes dicit. Ecce agnus dei et ipse
 nihil loquit. Nam et sponsus cu silehao
 adest. Alij cu inducat et sponsam i. m. ad
 eius ponit. qui cu accepit deca dispoit
 ita ipse uenit copulatus sibi etiam ni
 hil ipse dicit. sed accessit solum amicus eius
 iohannes de pterea ei spansi amposuit per
 simones suos. atq. hant. r. manus ei panes
 suos accipies ita disposuit. ut uoluit ad
 iohem no redirent. Sed aliud hic obser
 uand. Sicut em in mptate no puella ad
 spansi uadit. sed ipse ad eam se ponat ita
 et hic contigit. Non em malu ascendit
 homi nata. sed ad eam filius dei accessit et
 ad donu dicitur patru. Equid ali erant
 discipuli iohannis qui no solu scuti no
 sunt. sed et zelote ad xpm discipuli erant.
 Qui aut meliores erant simul audierit
 et scuti s. no q. mgerm potem qcompne
 tes. sed ab eo psuas. pntente q baptizaret
 in spu s. xpi. Et uide discipulos su
 dit. at ueraciora fiet. Nam em moys
 ascendentes mtegrauit ihm denans et

maxime rebus neq publice sed singula
 riter ei loqui studuerunt. vnde sequit
 Comisus aut ihesus et uidens eos seque
 tes se dicit eis. Quid querias. Hinc eni
 dicit. quia cu nos bn uelle mtegrm. tuc
 deus imleas dat nobis salutis acones. In
 trogat aut ut non distat. sed ut p mero
 gram eos magis familiaros faciat et am
 pliozem fiducia det. et ondat eos audicoe
 dignos. **Thyoph.** vnde aut q sequentibz
 se dicit. qultis. faciem et ueritat. quia
 ipse pband opacom ipm scuti s. ihesum
 sponem facit. nuquid ptinges nec addonu
 bus potis puenies. **Alchimus** Ergo illi
 discipuli tergum apus sequentibz ut ui
 derent. et faciem dm uidere non poterat.
 Ideo quit se et qdam de sua malefate.
 descendit. aut possint faciem discipuli eius
 qtemplari. **Origen** forte aut no frustra
 post sepu testimoniu desinit. iohes con
 testari et ihes septimo dicit. Quid qultis
Crisos Sed illi no plu sequedo sed et i
 tergendo amore sui ad xpm manifesta
 unt. vnde sequit. Qui dixerit ei Rabbi
 quod dicit. mtegratid mger. vln hitas.
 Non du abeo aliquid distentes mgerm cu
 vocant. addiscipulatu se pellenes. et aq
 ostendentes pter quid sequentibz. **Origen**
 Congrua uero pteas ex iohis testio
 placio desimens xpm doctorem at opp
 mens desiderare hitaculu filij dei. **Alchi
 mus** Nolunt em transitorie uti eius
 magistro. sed inquirut ubi maneat. ut
 et tuc m secrete illis illius mbiti. et ex
 inde sepus possent cu uisitare et pleng
 m sari. mystice aut uolunt sibi ondi i
 quibus xpus hitat. ut eoz exemplo se
 tales exhibeant. in quibus uelit hitare
 Vel q ihm ambulancem uident. et statim
 ubi maneat. querunt nos mouent. ut cu
 manacoem eius adment. uduomq sollicito
 corde eu rogemq. ut mansione hitaculi et
 in nobis ostendat. vnde quia uidet bn
 pccentes libere eis sua reserat. archana
 vnde sequit. dicit eis. uenite et uidete
 q. d. hitaculu meu non p. explicat ser
 mone sed ope demitit. Venite ergo

audendo et sperando et uideat intelligendo
Origenes vel per hoc qd dicit Venite ad
accusationem in uita peccati qd dicit uideat
ad contemplationem **Ar. 19.** **Origenes** autem non dicit
eis signa datus neq; loca sed accubie eis
ad sequendum Non dicit Non est tempus
nunc audietis eas si quid uultis dicit sed
ut ad amicos et familiares loquitur. **Origenes**
autem alibi ait filius hominis non hie ubi ca-
put uoluerit hie autem dicit Venite et
uideat ubi hieo sed p hoc qd dicit Non
hie ubi caput uoluerit demostretur qd non
habebat ppter hitaculu non qd indamo non
maneret. **Sequitur** Venit et uiderunt
ubi maneret et manserunt ubi die illo.
Cuius autem gratia manserunt non aduigat euid
gelista quia manifestu erit qd p dactas
Aug. 9. Quia btm autem diem dixerunt p
beatam noctem edificans ergo et nosmet
ipse mcedo mro et fiducia danti quo ue-
niat ille et doceat nos **Theoph.** Non
frustra autem et tempus notauit ewange-
lista. cu subdit hora autem erat qd decia
ut tam doctores qd discipulos erudiret
q dacta qd tempus pcedendum **Ar. 19.**
omulac em studiu demitabant ad audiendum
in eo qd neq; ab hominibus sed ad sol effert
ad occasum. Et multas quidem p carm de-
seruicibus quid quad est p q estam non est
apud ad quipiam nctasip eo qd corp qd est
grauat qd hieo uero aug ipi erant discipuli
non erat talis sed cu multo maiori pbric-
tate ipse uerpe degens quid nos mane.
Aug. 9. Nud ead iste legem signat p i
p pceptis data e lex uenit autem tempus
ut impleteret lex p dilectio qd audas i
pleri non potat p timorem unde et de
tma hora dnt alidmit. **Kaby.** **Aug.** ei
legis no e msi datur legis. **Sequitur** **Ar.**
autem andreas frater symonis petri omnis
ex p y et audierunt a iohne et secuti si
erant cu. **Ar. 19.** Cuius autem gratia aliud
nomen non ponit aliud dicit ptra
quia hie qui scribit e qui secuti e cu
aliud uero dicit qd ille aliud no i signis
erat. **Ar.** igit p didicimo nante illius
Neq; em septuaginta duoz discipuloz

nomina euangelista posuit **Alcimus**
vel duo discipuli qui secuti s ihm. sunt
andreas et philippus. **Ar. 19.** **Ar.** andreas
q ihu didicit no detinuit apud se ipm
sed festinat et currit cito ad fratrem tra-
ditus ei bona q suscepit. **Ar.** **Ar.** **Ar.**
Inuenit hie pmo frim suu symone et
dixit ei Inuenimus mesia quod e mter p-
tatu popus. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
Veda hoc est em uere dnt
mouere uera illius dilectio feruere. **Ar.**
hie quas saluas arid gerit. **Ar.** **Ar.**
Et quidem non dixerat euangelista qd p-
fuerat sequentibus se locutus. sed ex hys q
hie dicit hie addit. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
andreas didicit in breui ondit mgra. **Ar.**
ut tute qui pfluaserat eis et capis desideru qd p-
habuit repntans. hoc em ubi m ueniam
est pressimam paentis pter absentiam
et pultantia pter qd postquad apparuit
quid oportebat. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
Ar. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
latine conatus grece ppus dicit
Carisma em conato e. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
ille autem singulari
unctus e. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
unde omis ppam conque p-
q in psalmo dicit. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
conque te deo deus tuus
oleo conlactio p pncipibus tuis pncipes
em eis p omis p. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
sed ille e singulari
stus singulari unctus. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
et ideo
non dicit mesia simpliciter sed cu adica-
one arcauli. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
Considera ud ex ipso pncipio
obediencie petri mentem qstam em auu-
ut nichil tardans. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
unde sequit et
adduxit eu ad ihesum. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
sed nullus facili-
tatem ei imponit si non multa pnt mquice
ita sermonem pntepit. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
conuenies em e
et frim diligencius ei diff duxisse hoc
et p longa uerba. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
sed euangeliste ubi
multa mmittit breuiloqui curd hntes
aliter aut neq; dicit e qm credidit
simpliciter. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
qd qm dixit eu ad ihesum
illum ei de quo traditus ut amia ab illo
distat qd aut dnt magis reuelare ea
q dertaco p et paulati ea apue a pre-
dicationibus. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
Non em mm q signa pphie
adduunt. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
hoc em maxime est opus di-
quod neq; mutari demonee pnt. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
Na i
miraculis quidem et fantasia sic utiq;
futura p pnt cu certitudine illius p-
futura p pnt cu certitudine illius p-
i corruptibilis e natura. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**
unde sequit. **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.** **Ar.**

tutis aut cum ihesus dixit Tu es
 primus filius iohanna Tu vocaberis ce-
 phas quod interpretatur petrus **Veda** Inau-
 tus autem non ex oculis oculis sola sed et
 diuitas intuitu vidit cordis eius simplicitate
 animi sublimitatem. cuius multa cetera loci p-
 ferendū est. Nam aut imperat vocabulo
 q̄ hebreo vel pro aliam interpretacionem querere
 oportet quia idem ē grece et latine petrus
 q̄ graece cephas et mutata lingua nome
 petra derivat. Vocat autem petrus ob firmi-
 tatem fidei quia ille petre ad hęc de-
 ap̄tus ut petra aut erat xpus. Quia
 sperantes in se ab hostibus in p̄dis tutos
 reddidit et spualiter carissimam fluentia in-
 strat **Augustinus**. Non ē autem magna q̄
 dñs dixit eius filius est ista. Quia em
 nomē suo sibi s̄nebat quos an constans
 mundi p̄destinat. Illud autem magnum q̄
 mutavit ei nomen et fecit de simone
 petru Petrus autem ap̄teta petra id est
 ergo in petra nomen figurata ē etia. Et
 quid sciam est ip̄s qui edificat sup̄ petra
 intenda aut te fecit dñs. Nam si antea
 petrus vocaretur non ita uideret in p̄teritū
 petre et putaret casu sibi sic vocari ut
 ex ip̄a similitudine nomē p̄tinetur. Vnde
 commendat **Augustinus** q̄ etia nomen mutavit
 ut ostendat quia ip̄s ē qui veteris testa-
 menti dedit et nomē transfuitavit quia
 abraham abraham vocavit et saray saray
 et iacob israhel. Igitur multos quidem et
 a similitudine nomē imposuit ut ysaac et
 sampson alius aut post eam q̄ a p̄genitibus
 et mutacionem ut petrus et filius zebedi.
 Nam quibus quidem a p̄na debebat etate
 v̄tus clarescere ex ip̄o nomē suscepit.
 Quibus autem postea debet augeri p̄tina
 mutacione p̄tina ē **Augustinus de consensu eorū**
 Non autem p̄na respinguntur p̄ p̄tina
 sicut iordanem antea ip̄s ip̄s in ga-
 lileam ad testimonium ioh̄is bap̄te secuti
 s̄m duo quorū unus erat andreas qui
 s̄m suū p̄monē adduxit ad ihm̄ q̄
 et nomē ut petrus vocaretur accepit. Et
 ab alio euangelista dicit q̄ eos in gali-
 lea p̄stantes inuenit atq̄ ad discipulatu
 vocavit. Ip̄s autem intelligendū ē non sic
 eos vidisse dñm iuxta iordanem et ei in
 in separabiliter int̄erent sed t̄n cognouisse

quis esset eū qui mutas ad p̄tina mutas
 ē. Non autem quis arbitret q̄ t̄n petrus no-
 men accepit ubi ait illi dñs Tu es petrus
 et sup̄ hanc petra edificabo etia meā sed
 ubi commemorat ei dicit esse Tu vocaberis
 cephas. Quod interpretatur petrus **Augustinus**
 vel aliter non dicit imponit ei nomē sed
 p̄signat quod postea fuit ip̄s qui dicit
 ei ih̄s Tu es petrus et sup̄ hanc petra edi-
 ficabo etia meā. Mutatus autem nomē xps
 voluit ostendere etia aliud nomē q̄ ap̄t̄abi
 dñi erat non carē v̄tutis significacōe. Si
 non em obediens int̄erat iohanna q̄
 p̄nata columba q̄ d tu es obediens filius
 grē vel filius columbe. et sp̄s s̄ q̄ h̄mili-
 tatem de p̄p̄to accepit ut vocante an-
 drea uideret me desiderare. Non em dedig-
 natus ē maior minoris sequi q̄ nō est ordo
 etatis ubi ē m̄ta fidei. **Incrasimus** autem
 voluit exire **Crissostomus** Postquam accepit
 discipulus venit dereliquo ad alios ḡntend
 sicut philippū et nathanaelem. Vnde de
Incrasimus autem voluit exire in galileam
Alchimus A iudea sicut ubi erat ioh̄es
 bap̄tista deferens honorem bap̄tiste ne
 videat magisterū eius inuenire dñm ad h̄
 statū h̄. Vocatur etia discipulus ad p̄p̄dū
 voluit exire in galileam. et intransmigrationem
 factā vel reuelacōem. Et sicut ip̄s p̄ficeret
 etate et p̄p̄dū et q̄d ap̄t̄ deū et h̄m̄s
 et sicut p̄p̄dū est et resurrexit et ita
 inuenit in gloria sua sic etia suos sequa-
 ces ostenderet et exire et p̄ficeret v̄tutibus
 et p̄ p̄p̄dū ad ḡndia transfugere. Vnde sequit
 Et inuenit philippū et dicit
 Et ih̄sus Sequere me Sequit qui imita-
 passionem et h̄militatē eius ut sit p̄p̄dū
 resurrexerit et ascensionis **Crissostomus** Et uide
 q̄ antea aliquis ei adheret nullū vocavit
 Etiam si quidem nulla in illo iam p̄tina ad-
 ueniente accipisset fortassis resurrexerit
 Nūc autem accipit eligentes sequi dñm fir-
 m̄ dereliquo p̄man serunt. Philippus autem
 vocat magis nomē ei consistentem q̄ in ga-
 lileam miratus erat. Sed vnde philippus se-
 cutus ē xpm̄. Nam andreas quidem audierat
 a ioh̄e bap̄tista petrus autem ab andrea. h̄
 autem a nullo aliquid discens p̄tina dicente p̄

ad eum Sequere me Confestim p[er]suas[us]
est. Canem[us] aut[em] e[st] philippum a iohanne
audiente sequi xpm. Vel ead[em] vocem xpi
h[ab]ere op[er]atam esse **Theophilus**. Non em[im] simpli-
ter om[n]ibus vox xpi dicebat[ur]. sed fidelium m[en]-
ta ad eius inflamabat[ur] amorem. Deinde
quia m[en]te philippi de xpo cogitavit
erat statim cu[m] vidit credidit. forte aut[em]
ab andrea et petro de xpo aliquid didicit
quia eor[um]dem p[ar]te erant quod euangeli-
um videtur in m[en]te p[er] h[oc] q[uod] subdit. Erat aut[em]
philippus abethsaida civitate andree et
petri **Crisp[us]**. Xpus ead[em] hinc suam d[omi]-
nem andree q[uod] aeterna m[en]te scientia fructu
nam agulilai p[ro]pheta no[n] surgit m[en]te
discipulus **Aleximus**. Bethsaida ead[em] domo
venatoris m[en]te p[er]at. Quis no[n] civitatis cu-
rauit euangelista andree quales tunc iam
erant animo. philippus. petrus et andreas
et quales officio erant sicut. i. capiendis
ad vitam arabus m[en]te **Crisp[us]**. Non solum
aut[em] philippus a xpo p[er]suasus e[st] sed
p[er]it[er] alyis sit. Quem scripsit moyses. T[er]-
tia et p[ro]pheta in venimus ihm filiu[m] ioseph
anazar[et]i. Vide qualiter fallaciam m[en]te
habebat et q[ui]bus m[en]te dicitur que s[unt] moyses
expectabat advenit. Et quide[m] q[uod] xpus de-
bebat venire novit p[er] q[uod] aut[em] hic xps
erat ignorabat dicit aut[em] Quis scripsit
moyses et p[ro]pheta. Credibilem faciens suam
p[ro]phetiam et ex hinc p[er]suasus audirem
q[uod] circa legem et p[ro]phetas p[ro]phetas erat et
om[n]ia p[er]suasus ad vitate ut et xpus
testatus est. Si vero dicit filiu[m] ioseph ne-
citeris eius em[im] filius est m[en]te **Aug[ustinus]**
Cui salicet deponit[ur] erat m[en]te eius Nam
q[uod] ea m[en]te conceptus et natus sit bene
nominat ex euangeliis om[n]ia p[er]am addidit ac
et locum Anazar[et]i **Theophilus**. Non quia
m[en]te natus erat sed m[en]te m[en]te Bene-
vitas em[im] eius m[en]te erat m[en]te. sed q[uod]
in nazareth eet m[en]te cognatus erat.
Sequit[ur] et dixit ei Nathanael Anazar[et]i
p[er] aliquid boni esse **Aug[ustinus]**. Ambas p[ro]phetas
tunc p[er] consequens vox philippi sequi si-
ne sit p[ro]phetas tamq[uam] p[ro]phetas. Anazar[et]i
p[er] aliquid boni esse. Et ille dicit. Dom[us]
et unde. Sine scit dubitans et co[n]tra m[en]te
gens Anazar[et]i p[er] aliquid boni esse veni-

et unde. Cum ergo sine illo m[en]te sine isto
p[ro]phetas no[n] repugnans uba sequentia
m[en]te est quere quid potius intelligamus in
h[ab]ere ubi Nathanael em[im] doctissimus leges p[er]
audisset philippum dicente. In venimus ihm
audire. Anazar[et]i erectus e[st] in spem et
dixit a nazareth potest aliquid boni esse.
Sarcasus em[im] erat scripturas et sciebat
q[uod] non facile alij scribere et p[ro]phetas naverat
quia inde erat expectandus saluator. **Al-**
minus. Qui singulari[ter] scis est in nascens
impollutus de quo p[ro]pheta. Erat v[er]ba
de radice iesse et nazareus. i. flos eius
ascendet. Vel p[er] hic iustitias subdubitas
interrogatus p[er]it[er] **Crisp[us]**. Audierat
em[im] nathanael a scripturis q[uod] abethsalem
op[er]a xpm venire p[er]m[itt]it illud. Et cu[m] bethsalem
terra iuda exire dicit dux qui regere po-
pulu[m] israhel. Cum igit[ur] audiret anazar[et]i
dubitavit non inveniens quem em[im]t[ur]
philippi cu[m] p[ro]pheta p[ro]phetas nazareus aut[em]
vocant p[ro]pheta ab educatoe et q[ui]saone.
Considera vero eius inquirendo p[ro]phetas
et mansuetudine. Nam em[im] dicit deap[er]
me philippe sed m[en]te dicit. Anazar[et]i
p[er] aliquid boni esse valde aut[em] et philippus
p[ro]phetas erat. Non em[im] m[en]te p[ro]phetas
sed m[en]te v[er]ba volens dicit ad xpm
unde sequit[ur]. Dicit ei philippe Veni
unde. Erabit quidem cu[m] ad xpm p[ro]phetas de-
reliquo cu[m] no[n] contradicatur. i. uba et dact
nam illius gustavit **Crisp[us]**. Nathanael no[n]
suspicando ex nazareth xpm esse cam q[uod]
circa scripturas diligencia[m] andree p[ro]phetas
rep[er]it[ur] no[n] cu[m] qui amicauit multu[m]
de q[ui]bus quod habet circa p[ro]phetas xpi
m[en]te dicit. Sciebat em[im] q[uod] p[er]at philippus
circa locu[m] falli unde sequit[ur]. Dicit ih[esu]s
nathanael vementem adpe cedit de
co. Erat vere ista m[en]te dolus no[n] e[st]
Nequis em[im] cu[m] accusat optebat licet ubi
non accedens p[er]it[ur] magis inuestigat
p[ro]phetas q[uod] philippus. Dicit aut[em]. Vere
istita m[en]te dolus no[n] e[st]. Quia m[en]te ad
gram uel adu[m] labat **Aug[ustinus]** vel aliter
Quid est. In quo dolus non est. forte n[on]
habebat peccatum. forte illi m[en]te no[n]

erat necessarius absit. Nemo sic natus
 est ut medicus illo non egeret. Dolus enim
 est aliquid agitur et aliud fingit. Quomodo
 ergo illo dolus non erat et peccator est
 factus se peccatorem. Si enim peccator est
 et nescit se dicit dola e more ipsius. Ergo
 in nathanaele confessione peccati laudavit
 non indicavit non esse peccatorem. **Theoph.**
 Sed nathanael laudatus non acquievit
 exemplo sed expectavit ad huc volens
 aliquid manifestius distere. Et miratur
 sequit enim dicit ei nathanael. Unde me
 nosti. **Crisp.** Ipe quidem igitur ut homo in
 sequitur ihesus aut ut deus responderebat.
 Sequit enim respondit ihesus et dixit ei per
 quia philippus te vocavit. Tu es filius
 in videte. Non ut homo enim intuentis sed
 ut deus desuper cognoscens. Vidi inquit
 te in corpore tuo mansuetudine. Dicit
 aut. Cum es sub fici. Atm nullus ibi erat
 sed phi philippus et nathanael singulariter
 loquebantur et propter hoc dicitur e qd vi
 dens e alonge dixit. Ecce vere istitica
 ut scires qm anteqd appropinquaret philippus
 hoc loquebat. Christus et ut in sapientabile
 fiat xpi testimonium. Noli aut ex pte
 dicit. Non sum ex nazareth ut amicum
 tibi philippus. sed ex bethsalem ut no facit
 aliquid finem non ead phor suffici
 ens dedit argumenta quippe est xpi
 si dicit se xpm p hoc qd pnt erat lo
 quentibus illis. **Augustinus.** Aliter est
 aut an aliquid significet arbor sic in den
 no arborem sic maledicta quia sola
 folia hnt. et fructu no hnt. In origine
 hnam gnis adam et eua ad parauissent.
 de folijs fici sub cunctis fecerunt folia
 ergo ficiuce intelligunt peccata. Erat
 aut nathanael sub arboris fici tanq sub am
 bra mortis de se dicit ei dicit. O istel sine
 dolo quisquis es o pte videns ex fide
 antequa te p aptos meos vocarem et tu
 esse sub umbra mortis et tu me no uides
 ego te vidi. **Breg.** xviii moys. Vel
 ut esse sub fici vidi te. i. postea te sub
 umbra legis elegi. **Aug.** de cubis dicit
 Recordatus est aut nathanael se fuisse

sub fici ubi no erat. Christus prima copali
 sed fici spuale. Et quia sciebat se sola fuisse
 sub fici agnoscit in illo dimittit. **Crisp.**
 Sic igitur ab hac pdicatione et ab eo qd
 mentem scrutatus est eus et quia tu adu
 sus eu dicit uideri non culpavit sed laudavit
 cognovit qm ve e xpus. Unde sequit se
 pandit ei nathanael et ait. Rabe tu es
 filius dei tu es rex isrl qd. Tu es qui
 expectabaris tu es qui querebaris. Quia
 enim argumenta intractabile suscipit. Venit
 ad confessionem et in mora pnt diligenciam
 ande et in postiori confessione deuotione
 multa aut legitima finem hunc amant
 petrus enim qui post immacula et doctrinam
 confessus est qm filius e dei beneficiar ut
 apud reuelationem iam suscipit nathanael
 aut antea signa et doctrina hoc dices mehil
 tale auduit. **Crisp.** huc ca qd uerba quide
 eadem locuti e petrus et nathanael no at
 eadem mente. Sed petrus quidem confessus
 e filius dei ut dea veru. hic aut ut hnt
 mudi. Dicens enim. Tu es filius dei. In
 dicit tu es rex isrl. Tu aut filius no
 istus e rex sola sed et orbis hnt vniu
 se hoc ead manifestu e ex hys qd confesit
 Nam petrus mehil postea addidit. Christus
 sed qd p fide eius existente fide ead se
 dixit in confessione alius fabricaturu e.
 Nathanael aut qd multa pte et maiori
 confessionis deficiente ad maiora eduat
 Nam sequit. Et dixit ei. Quia dixi tibi
 vidi te sub fici. reddis manus hys uidebit
 qd. d. magis tibi vstis e hoc esse quod
 dixi et pta me regem istus qd fessus es
 Quid ergo dices tu manus uideris. Et quid
 sit istud manus ondit paldens. Et dicit
 eis amen amen dico uobis uidebitis celum
 apertum et angelos dei ascendentes et des
 cendentes sup filiu hominis. Vnde qualiter
 paulatim eu a terra abducat et facit qd n
 vltia estimet xpm ee hominem solum. Tu
 enim angeli insistant qualie hic homo pu
 rus eet. Phor igitur suadet angeloz se
 ce dnatorem. Sicut enim in xpi regis filii
 descendunt et ascendent in eu insi
 regales hoc quidem in ompe aut hoc

